

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-01-29

§ 28**Verksamhetsplan 2019-2021 för kommunstyrelsen
KSN-2018-3705****Beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna verksamhetsplan och budget för 2019 enligt ärendets **bilaga**.**Reservation**

Fredrik Ahlstedt (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Yrkande

Fredrik Ahlstedt (M) yrkar, med instämmande av Jonas Segersam (KD), att utöka Destination Uppsala AB:s budget med 2 miljoner.

Sammanfattning

I förslaget till verksamhetsplan har kommunfullmäktiges nio inriktningsmål och de 73 uppdrag som fullmäktige gett till kommunstyrelsen konkretiserats i form av åtgärder. Inom tio områden har uppdragen kompletterats med nämndmål och strategier för att fånga utvecklings-områden som ligger under kommunstyrelsens ansvar. Kommunfullmäktige har tilldelat kommunstyrelsen ett kommunbidrag på 474 miljoner kronor för 2019 där ett effektiviseringskrav om 2 miljoner kronor är medräknat.

Beslutsgång

Ordförande ställer först föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter Fredrik Ahlstedts (M) tilläggsyrkande mot avslag och finner att arbetsutskottet avslår detsamma.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 17 januari 2019.

Handläggare
Angemo Susanne

Datum
2019-01-17

Diarienummer
KSN-2018-3705

Kommunstyrelsen

Verksamhetsplan för kommunstyrelsen 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna verksamhetsplan och budget för 2019 enligt ärendets **bilaga**.

Ärendet

I förslaget till verksamhetsplan har kommunfullmäktiges nio inriktningsmål och de 73 uppdrag som fullmäktige gett till kommunstyrelsen konkretiserats i form av åtgärder. Inom tio områden har uppdragen kompletterats med nämndmål och strategier för att fånga utvecklingsområden som ligger under kommunstyrelsens ansvar. Kommunfullmäktige har tilldelat kommunstyrelsen ett kommunbidrag på 474 miljoner kronor för 2019 där ett effektiviseringskrav om 2 miljoner kronor är medräknat.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Verksamhetsplanen visar vilka åtgärder kommunstyrelsen behöver genomföra för att säkerställa att kommunfullmäktiges beslut om Mål och budget 2019–2021 förverkligas. Verksamhetsplanen har ett treårsperspektiv för att följa tidsperspektivet i Mål och budget. Det innebär ett utrymme att identifiera åtgärder som kan genomföras under en längre tidsperiod än ett år.

Kommunstyrelsens verksamhetsplan fungerar som ett uppdrag till kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen att omsätta i praktiken. Parallellt med att verksamhetsplanen för kommunstyrelsen beslutas är en verksamhetsplan för kommunledningskontoret under framtagande. Den innehåller en plan för kommunledningskontorets praktiska genomförande och kommer att anmälas till kommunstyrelsen under mars 2019. Stadsbyggnadsförvaltningen kommer på motsvarande sätt att arbeta fram en operativ plan för hur förvaltningen omsätter kommunstyrelsens åtgärder.

I föreslagen verksamhetsplan har kommunfullmäktiges nio inriktningsmål och de 75 uppdrag som berör kommunstyrelsen konkretiserats i form av kommunstyrelsens åtgärder. Inom tio

områden har uppdragen kompletterats med nämndmål och strategier för att fånga utvecklingsområden som ligger under kommunstyrelsens ansvar. För att följa utvecklingen och bedöma måluppfyllnad har indikatorer och nyckeltal identifierats och bilagts handlingen.

Åtgärder från beslutade program och handlingsplaner där kommunstyrelsen har ett ansvar för genomförandet har inarbetats i verksamhetsplanen. Syftet är att uppnå en mer sammanhållen styrning med minskad styrträngsel, färre målkonflikter samt en ökad möjlighet till tydliga prioriteringar. Om ändringar görs relaterat till något befintligt program i samband med programuppföljningen kommer verksamhetsplanen att revideras i linje med dessa ändringar i samband med apriluppföljningen. Apriluppföljningen kommer också visa vilka av dessa uppdrag och nämndmål som planeras genomföras under 2019.

Under hösten har kommunledningskontoret och stadbyggnadsförvaltningen genomfört riskanalyser. Riskanalyserna har legat till grund för kommunstyrelsens internkontrollplan samt i några fall resulterat i åtgärder som har omhändertagits i kommunstyrelsens verksamhetsplan. Kommunstyrelsens internkontrollplan har behandlats i separat ärende.

Ekonomiska konsekvenser

Driftbudget

Verksamhetsplanen bedöms kunna genomföras inom nämndens budgetram.

Under 2019 budgeteras kostnaderna att uppgå till 3 513 miljoner kronor. Kostnaderna finansieras med kommunbidrag på 474 miljoner kronor. Taxor, avgifter och övriga intäkter budgeteras till 2 313 miljoner kronor och fördelning med 726 miljoner kronor. I fördelning återfinns nämndernas del av stabskostnader, IT-verksamheten samt arbetsplatser.

Kommunstyrelsen föreslås fördela budgeten per verksamhetsområde enligt följande:

Budget Kommunstyrelsen 2019 (belopp i mnkr)

Verksamhetsområde enligt indelning i Mål och budget	Kommunbidrag 2018	Kommunbidrag	Taxor och avgifter	Övriga intäkter	Fördelning	Kostnader
1 Politisk verksamhet	63,5	65,4	0,0	0,4	6,0	71,7
2 Infrastruktur	168,2	223,7	13,8	73,2	0,0	310,7
3 Kultur och fritid	8,1	15,9	0,0	0,0	0,0	15,9
5 Vård och omsorg	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7 Affärsverksamhet	18,1	0,0	0,0	77,5	0,0	77,5
8 Kommunledning, gemensam verksamhet	117,6	169,5	1,4	2 146,5	719,7	3 037,2
TOTALT	379,9	474,4	15,3	2 297,6	725,7	3 513,0

Kostnaderna inom politisk verksamhet (1) avser förtroendevalda, partistöd, revision, politiska sekreterare, medaljmiddag, medlemskap i förbund, nämndadministration med mera.

Verksamhetsområde infrastruktur/skydd (2) omfattar för kommunstyrelsens del infrastruktur, stadsdelsutveckling, näringslivsutveckling, hållbar utveckling, mark-, fastighets- och exploateringsverksamhet, turism, skydd med mera. Här ingår merparten av driftkostnaderna för Ulleråker.

Verksamhetsområde kultur och fritid (3) består av åtaganden rörande Linnéträdgårdarna och räntebidrag till föreningar samt omställningskostnader för Studenternas idrottsplats till allsvenskt spel.

Verksamhetsområde vård och omsorg (5) omfattar förebyggande arbete bland barn och unga/sociala investeringar.

Inom affärsverksamhet (7) återfinns intäkter och kostnader för extern uthyrning av fastigheter.

Inom verksamhetsområde kommunledning och gemensam verksamhet (8) redovisas kostnader för kommunens övergripande kommunikationsåtgärder, kommungemensamma IT-system, kostnader för personalorganisationer, arbetsgivarpolicy, större delen av kommunledningskontorets lönekostnader, hyror, administrativa kostnader och gemensam service samt merparten av fastighetsverksamhetens in- och uthyrningar.

Investeringsbudget

I Mål och budget har kommunstyrelsen tilldelats 722 miljoner kronor för investeringar under 2019. Till det tillkommer pågående investeringar som ännu inte avslutats och ska fortsätta under 2019. Dessa medel fastställs i samband med årsbokslut för 2018 och i uppföljning för första kvartalet 2019 kommer investeringsbudgeten att vara uppdaterad.

Investeringar Kommunstyrelsen 2019 (belopp i mnkr)	
	Ram 2019
Markförvärv (KS-SBF)	150,0
Markförvärv Uppsalapaketet (KS-SBF)	400,0
Fastighetsförvärv (KS-SBF)	5,0
Fastighetsunderhåll (KS-SBF)	110,0
Stadshus 2020 (KS-SBF)	3,0
IT (KS-KLK)	40,5
Övrigt (KS-KLK)	13,4
Pågående, överföring av ram från 2018	fastställs senare
TOTALT	721,9

Investeringsramen för markförvärv har utökats 2019 för strategiska markförvärv kopplat till Uppsalapaketet samt för eventuella övriga strategiska markförvärv. Även fastighetsverksamhetens investeringsram har höjts utifrån behov av underhållsinvesteringar bland annat inom Ulleråkersområdet.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Nämnd:
Kommunstyrelsen

Datum:
2019-01-24

Diarienummer:
KSN-2018-3705

Handläggare:
Hagström Ingela
Angemo Susanne

Verksamhetsplan och budget 2019

För kommunstyrelsen

Ett aktiverande dokument som kommunstyrelsen
fattade beslut om den 6 februari 2019

Innehåll

Inledning	3
Nämndens uppdrag.....	3
Omvärld och förutsättningar.....	4
Värderingsförändringar	4
Teknikutveckling och kommunikation	5
Förändrade kompetens- och utbildningsbehov.....	5
Ökat fokus på livsmiljö och boende	5
Miljö- och klimatförändring.....	6
Ekonomiska förutsättningar	6
Politisk plattform	6
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget	8
Inriktningsmål	9
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.....	9
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i	14
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande	21
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet	31
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	35
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6 Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.....	38
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7 Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet 39	
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället	40
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.....	44
Budget 2019	51
Styrdokument.....	54
Uppföljningsplan.....	55
Nyckeltal.....	56
Bilaga: Aktiviteter	1

Inledning

Nämndens uppdrag

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen har även uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet, inklusive de gemensamma nämndernas och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen leder planering och utveckling och följer upp och analyserar inom strategiskt viktiga politiska områden som exempelvis social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för kommunens ekonomi, IT, arbetsgivarfrågor, mark och exploatering, landsbygdsfrågor, samt kris och beredskap. Som kommunens arkivmyndighet har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor.

Uppsala kommun ska ge de som bor, verkar och besöker Uppsala välfärdstjänster och service av god kvalitet och för att klara av att tillgodose dessa behov är det nödvändigt att ständigt utveckla arbetssätt, organisation och medarbetare. För att utveckla en modern och effektiv förvaltning har Uppsala kommun en centraliserad stabsorganisation som leder och stödjer nämnder och bolag.

Kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen stödjer kommunstyrelsen.

Kommunledningskontoret stödjer kommunstyrelsen att:

- leda arbetet med kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget,
- styra kommunens övergripande ekonomi, inklusive finansförvaltning, medelsförvaltning och budget samt att följa upp dessa,
- driva kommunens näringslivsfrågor, upphandlingsfrågor samt regional utveckling och internationella frågor,
- leda och samordna kommunens trygghets- och säkerhetsarbete,
- leda och samordna kommunens personalpolitik, kommunikationsarbetet, IT-utveckling och digitalisering, samt ansvara för stadsarkivet,
- ta fram beslutsunderlag och administrera den demokratiska processen,
- följa upp kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens styrdokument,
- leda det övergripande arbetet med miljömässig hållbarhet och minskade klimatutsläpp,
- arbeta med social hållbarhet, folkhälsofrågor och demokratiutveckling, samt
- leda och utveckla gemensam service inom områdena måltid, städ, transporter och kundservice.

Stadsbyggnadsförvaltningen stödjer kommunstyrelsen att:

- sköta kommunens mark- och exploateringsverksamhet, översiktsplanering samt fördjupad översiktsplanering,
- leda och samordna kommunens arbete med att utveckla landsbygden,
- planera samt förvärva, överlåta och upplåta fastigheter, tomträtter och andra nyttjanderätter av kommunens fasta egendom,
- leda och samordna kommunens strategiska lokalförsörjning, in- och uthyrning av lokaler till kommunala verksamheter (inte idrotts- och fritidsanläggningar), in- och uthyrning samt förvaltning av kommunens bostäder för personer som omfattas av socialtjänstlagen, samt
- arbeta övergripande med kollektivtrafikfrågor samt stadsdelsutveckling.

Omvärld och förutsättningar

Förändringar av invånarnas värderingar och av befolkningens sammansättning, teknikutvecklingen, globaliseringen och klimatpåverkan är fem globala trender som påverkar världen, Sverige och även Uppsala kommun. Kunskapen om omvärlden är väsentlig för att Uppsala kommun ska kunna driva utveckling i riktning mot fastställda mål. Att ständigt fundera på hur omvärlden påverkar och att identifiera vad invånare värderar är grunden för att kunna utvecklas på rätt sätt.

Den demografiska utvecklingen, invånarnes förväntningar och att Uppsala växer ställer fortsatt krav på kommunal välfärd, fysiska och sociala investeringar i samhällsplaneringen samt stärkt integration för att säkra ett hållbart samhälle. För att kunna möta framtidens utmaningar, inte minst de demografiska, behövs en ekonomisk hållbarhet.

Kommunstyrelsens omvärldsanalys tar sin utgångspunkt i Uppsalas förutsättningar att utvecklas till en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar kommun med upp emot 320 000 invånare år 2050. Omvärldsanalysen belyser påverkande faktorer och vilka konsekvenser dessa får för verksamheten och budgeten under de kommande åren.

Värderingsförändringar

Uppsala är överlag en ekonomiskt välmående kommun med hög tillväxt, låg arbetslöshet och god hälsa i befolkningen, men det finns inbördes skillnader även inom Uppsala. Det finns skillnader inom hälsa, bostad, arbete, utbildning och trygghet mellan grupper och bostadsområden som förstärks av stadens snabba tillväxt. Ojämligheten i levnadsvillkor ökar mellan individer och bostadsområden. Det påverkar det sociala kittet som håller ihop samhället och banar väg för populistiska strömningar och spänningar mellan befolkningsgrupper. Flera händelser av social oro såsom stenkastning och bilbränder har inträffat och media rapporterar om kriminella gäng och våld. Trygghet har blivit en viktig fråga i samhället.

Ökad polarisering av åsikter och fler åsiktskanaler bidrar till att den allmänna debatten innehåller mindre fakta och mer tyckande, ökade inslag av påverkansoperationer, hot mot förtroendevalda och en rörelse mot icke-demokratiska metoder. Kunskapen om den representativa demokratin är låg inom vissa grupper.

Teknikutveckling och kommunikation

Digitaliseringen och utvecklingen av ny teknik är idag en förändringskraft inom alla samhällssektorer. Utvecklingen bidrar till nya sätt att leva, både i arbetet och på fritiden. Människors vardagssysslor och socialt umgänge sker alltmer med hjälp av den digitala tekniken. IT-utveckling och digitalisering är en avgörande faktor för hur framgångsrikt kommunen hanterar kommande samhällsutmaningar. En omfattande ökning i graden av automatisering av kommunala arbetsprocesser och arbetsmoment förutses. Mängden data som kommunen hanterar kommer att öka dramatiskt.

Förväntningar på service, insyn och delaktighet på medborgarens och företagets egna villkor ökar, samtidigt som kommunen hanterar allt större informationsmängder. Detta leder till ett ökat servicetryck där bland annat fler vill ta del av allmänna handlingar. Målgrupper som kommunen behöver nå med information söker information via nya vägar vilket kräver förändrade sätt att kommunicera. Ofta är det den enskilde medarbetaren som kommunicerar med omvärlden vilket ger ett ökat behov av intern kommunikation.

Förändrade kompetens- och utbildningsbehov

Arbetsmarknaden i Uppsala kommun växer och det leder till en ökad konkurrens om arbetskraften. Inte bara akademiker yrken växer utan i hög grad även yrken i behov av mer praktisk kompetens och med lägre inträdeströsklar, vilket skapar möjligheter för individer med kortare utbildning. Samtidigt pågår ett stort generationsskifte på arbetsmarknaden. I Uppsala län förväntas drygt 30 000 personer att gå i pension under perioden 2013–2025. Rekryteringsbehovet är således stort, men har hittills matchats av en stark befolkningsökning. Många branscher har likväl drabbats av betydande rekryteringssvårigheter och personalbrist.

Generationsväxling, en rörlig arbetsmarknad och nya kompetenskrav bidrar till ökade utmaningar för kompetensförsörjningen. Det blir en allt större utmaning att attrahera och behålla medarbetare och chefer. Drivkrafterna förändras mot att tillit, värderingar och hållbarhet värderas högre än de traditionella drivkrafterna. Kommunen behöver aktivt stimulera jobbtillväxten. Minst hälften av de nya jobben behöver komma till inom så kallade kunskapsintensiva yrken i den privata sektorn. Specialisering, samarbeten och god mottagningskapacitet blir viktigt för att hävda sig internationellt inom utbildning, forskning och näringsliv.

Ökat fokus på livsmiljö och boende

Många vill bo i större stadsregioner för att dra nytta av möjligheter till utbildning och arbete samt mångfald inom livsstilar, shopping, kultur och nöjen. Befolkningen i städerna ökar idag främst genom födelseöverskott och invandring. Att unga vuxna under en lång period sökt sig till de större stadsregionerna koncentrerar den demografiska utvecklingskraften till dessa. Fler flyttar in till Uppsala och det blir en mindre yta att dela på för en ökad mängd människor med olika bakgrund. Förtätningen av staden kräver nya lösningar för bostäder, transporter och mötesplatser. Mångfunktionalitet blir viktigt. Minskat bilanvändande ger ökat behov av närhet till service och förändrade gaturum samtidigt som den ökade delningsekonomin ger nya möjligheter.

Miljö- och klimatförändring

I FN:s globala utvecklingsmål Agenda 2030 och klimatavtalet från Paris, som båda fastställdes år 2015, sätts högt ställda klimat- och miljömål. På motsvarande sätt har miljömålsberedningens slutbetänkande medfört nya, högre klimatmål på nationell nivå. Klimatförändringar påverkar samhället på flera sätt nu och i framtiden. Förmågan att nå högt ställda miljömål utmanas dock av våra nuvarande affärsmodeller och levnadsvanor. Behovet av klimatanpassning ökar. Uppsalas klimat- och miljöarbete får uppmärksamhet och skapar intresse och möjligheter. Inom Uppsala kommuns gränser minskar utsläppen av växthusgaser per invånare. Uppsala ligger i framkant med minskade utsläpp per invånare, men utsläppsnivåerna behöver minska betydligt för att uppnå klimatmålen. Det måste bli enkelt att agera klimatsmart och Uppsala har alla förutsättningar att visa vägen. Teknikutveckling är ett sätt att begränsa och hantera effekterna av miljö- och klimatpåverkan. Efterfrågan på förnyelsebara, ekologiska eller miljöanpassade alternativ växer bland konsumenterna.

Ekonomiska förutsättningar

Svensk ekonomi har under en period varit inne i en högkonjunktur. SKL bedömer att BNP växte med 2,2 procent under 2018 och att toppen på högkonjunkturen nu har passerats. Ekonomin har drivits av en stark internationell tillväxt som tillsammans med en försvagad krona påverkat svensk exportsektor positivt. Nu ser tillväxten i omvärlden ut att växla ned till ett långsammare tempo, och byggandet har gått in i en betydligt långsammare fas. SKL räknar med att BNP kommer att öka med 1,0 procent 2019 och 1,2 procent 2020.

Kommunens ekonomi påverkas starkt av faktorer såsom sysselsättning, världsekonomi och ränteläge. En svagare konjunktur kan påverka den lokala bostadsmarknaden och försäljning av kommunens mark. Sannolikheten för stigande räntor ökar vilket skulle få stort genomslag med dagens höga belåningsgrad.

Politisk plattform

I Uppsala finns en stark framtidstro. Här byggs många nya bostäder samtidigt som vi fortsätter vara världsledande i omställningen för ett hållbart klimat och värnar natur och friluftsliv. Tryggheten och trivseln ska öka i Uppsala, vi måste knäcka de kriminella gängerna och bryta segregationen mellan våra stads- och kommundelar. Med de nya företag som etablerar sig här och befintliga som expanderar får fler Uppsalabor ökad valfrihet och ett arbete att gå till.

När Uppsala växer och fler arbetar har vi råd att investera i välfärden. Arbete är det som bygger Uppsalas gemensamma välfärd och ger individer ekonomisk frihet och möjlighet att utvecklas. Därför är vårt mål att alla Uppsalabor som kan arbeta också ska arbeta, och att den som arbetar ska kunna leva på sin lön. Vår målsättning är att skapa 2000 nya jobb årligen.

Uppsala kommun ska tillsammans med det lokala näringslivet, universiteten, civilsamhället och andra aktörer skapa fler och förbättrade möjligheter för företagande i kommunen. Som ett led i detta ska vi uppmuntra nyföretagande och förbättra

möjligheterna att behålla och locka nya företag till kommunen. Vi behöver också säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning inom välfärdens verksamheter.

Vi eftersträvar ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart Uppsala. Det ska genomsyra allt vårt arbete, bland annat genom att sociala och miljömässiga krav ska ställas i kommunens upphandlingar. Vi prioriterar ordning och reda i ekonomin. Varje skattekrona ska användas på ett ansvarsfullt sätt och skatteuttaget inte vara högre än nödvändigt. Befolkningsökningen och den demografiska utvecklingen i Uppsala ställer krav på att vi har en långsiktigt hållbar ekonomi för framtiden.

Uppsala ska vara ett föredöme i arbetet för ett jämlikt och jämställt samhälle och i upprätthållandet av de mänskliga rättigheterna. Därför ska vi fortsätta införa jämställda löner, motverka våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck, motverka strukturella löneskillnader och förbättra arbetsvillkoren inom välfärdsyrkena.

Det är mycket som är bra i Uppsala men vi har också problem som behöver lösas. Integrationen ska gå snabbare och fungera bättre. I Uppsala ska invånarna känna framtidstro och ha förtroende för utvecklingen såväl i staden som på landsbygden. Klyftan mellan stad och land ska slutas. Vi måste ta itu med problemet att allt fler lider av psykisk ohälsa.

I Uppsala ska en individs möjligheter inte begränsas av dennes bakgrund. Vi vill värna individens fria val och se till att Uppsala blir mer jämlikt. Varje Uppsalabo, ung som gammal, ska ges möjlighet att utvecklas utifrån sina egna, fria val. För oss är jämställdhet mellan kvinnor och män en självklarhet.

Vi vill att Uppsalaborna ska känna tillit till demokratin och Uppsala kommun. Uppsalas invånare har åsikter och förslag om kommunens utveckling och är en resurs som ska tas till vara. Därför är bättre medborgardialog, dialog med fackförbund, företag, föreningsliv och civilsamhället viktigt för oss. Tillsammans ska vi stärka det som i grunden gör Uppsala starkt och bygga en kommun där alla ges möjlighet och alla behövs.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget beskriver hur kommunstyrelsen ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2019 - 2021.

Kommunstyrelsen följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsbokslutet. Kommunstyrelsen ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden. Barn-, jämställdhets-, tillgänglighets- och näringslivsperspektiven ska beaktas vid genomförande av åtgärder i kommunstyrelsens verksamhetsplan.

I samband med att kommunstyrelsen beslutar om verksamhetsplan och budget beslutar den även om plan för intern kontroll. Kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen ansvarar för att omsätta planerna i praktisk handling.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Inriktningsmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Kommunstyrelsen konkretiserar inriktningsmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med egna nämndmål, strategier och åtgärder.
Uppdrag	Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden i <i>Mål och budget</i> . Kommunstyrelsen tar fram åtgärder för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen.
Nämndmål	Kommunstyrelsen kan för att bidra till måluppfyllelse konkretisera inriktningsmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder.
Budget	Kommunstyrelsens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget.
Strategi	Visar kommunstyrelsens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2019 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Åtgärd	Visar vilka initiativ kommunstyrelsen tar för att förverkliga sina strategier och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör riktade satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Aktivitet	Visar vilka aktiviteter nämnden planerar för att uppnå effekten av en åtgärd. Aktiviteter är ofta kopplade till mål eller åtgärder i program eller handlingsplaner. Aktiviteter redovisas i bilaga 1.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i eller kan kopplas till genomförandet av ett befintligt styrdokument (t.ex. program eller handlingsplan).

Inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1

Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Befolkningsökningen och den demografiska utvecklingen i Uppsala ställer krav på att vi har en långsiktigt hållbar ekonomi för framtiden. Ordning och reda i kommunens ekonomi är en förutsättning för morgondagens välfärd. Varje skattekrona ska därför användas på ett ansvarsfullt sätt för att gynna en hållbar välfärd, arbetsmarknad och klimatomställning. Vi prioriterar ordning och reda i ekonomin. Varje skattekrona ska användas på ett ansvarsfullt sätt och skatteuttaget inte vara högre än nödvändigt.

Nämndmål 1.1: Säkerställa långsiktigt hållbar styrning och redovisning av exploateringsverksamheten

Genom en långsiktigt hållbar styrning och redovisning av exploateringsverksamheten skapas förutsättningar för kommunen att göra rätt investeringar vid rätt tillfällen. En hållbar styrning och redovisning av exploateringsverksamheten ger goda förutsättningar för väl underbyggda beslut, tidsplaner och kostnadsuppskattningar. Saknas en rättvisande redovisning riskerar kommunen att fatta beslut om investeringar på felaktig grund.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N1.1.1 Säkerställa att förvaltningsorganisationen möjliggör tydliga resultat- och redovisningsenheter.	—	Korrekt redovisning av exploateringsverksamheten. Storleken på negativa avvikelser från budget ska minska över tid.
N1.1.2 Genomföra löpande rapportering av samtliga pågående projekt, i samband med delårsrapportering samt för specifika projekt vid större avvikelser och beslut.	—	Stärkt styrning som över tid ökar träffsäkerheten i långsiktiga investeringar och minskar kostnader för avvikelser.
N1.1.3 Tydligare beskriva exploateringsverksamhetens ekonomiska konsekvenser i långsiktiga finansiella planeringsunderlag.	—	Stärkt styrning som över tid ökar träffsäkerheten i långsiktiga investeringar och minskar kostnader för avvikelser.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna.

Uppdrag 1.1: I samarbete med övriga parter förstärka näringslivsutvecklingen utifrån intentionerna i näringslivsprogrammet. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.1.1 Arbeta för att Uppsala ska ha ett starkt platsvarumärke och vara en attraktiv kommun att bo, besöka och verka i.	Näringslivsprogram	Stärkt tillväxt när fler företag väljer Uppsala vid etablering i regionen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.1.2 Stödja och utveckla arbetet med företagsfrämjande aktörer.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Goda förutsättningar för att starta nya företag i Uppsala.
1.1.3 Stödja innovatörer och investerare i den lokala tech-sektorn.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Goda förutsättningar för utveckling av nya och befintliga företag inom Uppsala tech-sektor.

Uppdrag 1.2: Identifiera tillgångar för möjlig avyttring för att lösa finansiering samtidigt som kommunen stärker soliditeten. (KS och fastighetsbolagen)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.2.1 I samverkan med bolagsstyrelser kartlägga tillgångar eller objekt i kommunkoncernen som kan vara lämpliga att avyttra.	—	Goda förutsättningar att möta kommande investeringsbehov genom att avyttra tillgångar.
1.2.2 Vidareutveckla en simuleringsmodell för att beräkna effekten på kommunkoncernens finansiella nyckeltal vid eventuella avyttringar.	—	Rättvisande bedömning av effekten av eventuella avyttringar.

Uppdrag 1.3: Att som komplement överväga alternativet att hyra lokaler på långa kontrakt istället för att kommunkoncernen bygger och äger själv, utifrån vad som är mest ekonomiskt fördelaktigt. (Skolfastigheter, Parkeringsbolaget och KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.3.1 Utveckla systematik kring överväganden mellan att hyra alternativt att äga nya lokaler.	—	Bättre beslutsunderlag och i förlängningen lägre kostnader.

Uppdrag 1.4: Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar för ökad tillgänglighet för föreningar och andra grupper med behov och därigenom öka nyttjandegraden och intäkterna till kommunkoncernen. (KS, IFN, Fyrishov, Sport- och rekreationsfastigheter och Skolfastigheter)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.4.1 Samordna och utveckla användning och information om lokaler och anläggningar.	—	Minskade kostnader som effekt av högre beläggningsgrad och lägre investeringsbehov.
1.4.2 Markanvisa på ett sätt som ger mångfunktionalitet.	—	Minskade kostnader som effekt av högre beläggningsgrad och lägre investeringsbehov.

Uppdrag 1.5: Fortsätta att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.5.1 Utveckla och tillämpa miljökrav vid upphandling av transporter, maskiner och entreprenader.	Åtgärdsprogram för luft Miljö- och klimatprogram	Starkare styrning för att nå målet om 100 procent fossilfria drivmedel till 2023.
1.5.2 Ta fram förutsättningar så att upphandling av varor som barn och unga exponeras för följer Upphandlingsmyndighetens avancerade krav eller motsvarande.	Miljö- och klimatprogram	Hållbar upphandling för en giftfri miljö år 2020.
1.5.3 Verka för att de företag som utför tjänster åt kommunen erbjuder praktikplatser och arbetstillfällen för utsatta och missgynnade grupper. Det kan ske genom att ställa sociala krav i kommunens upphandlingar.	Arbetsmarknadspolitiskt program Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Goda förutsättningar för sociala företag att delta i kommunens upphandlingar.
1.5.4 Från år 2020 ska kommunen ställa krav på att klimatpåverkan redovisas i nya bygg- och anläggningsprojekt. Från år 2023 ska kommunen ställa krav på att sänka klimatpåverkan från bygg- och anläggningsprojekt.	Miljö- och klimatprogram	Hållbar upphandling för minskad klimatpåverkan.
1.5.5 Verka för att upphandlingar genomförs på ett sätt som möjliggör för föreningslivet att delta.	Överenskommelse med föreningslivet	Större möjligheter för fler aktörer att delta i upphandlingar.
1.5.6 Införa certifiering för säkerställande av hållbar och ansvarsfull produktion.	Strategisk IT-plan	Kommunens IT-upphandlingar bidrar till en hållbar och ansvarsfull produktion.

Uppdrag 1.6: Inrätta ett upphandlingsråd. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.6.1 Inrätta ett upphandlingsråd där berörda fackorganisationer och näringsliv bjuds in utifrån diskussionsämne. Syftet är att öka kunskap om upphandlingsförutsättningar för kommun, bolag, näringsliv och fackliga organisationer.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Fler anbudsgivare och underlag för att förbättra upphandlingsprocessen.

Uppdrag 1.7: Utvärdera och utveckla arbetet med den sociala investeringsfonden samt riktlinje för sociala investeringar i syfte att lyfta in idrott- och friluftsliv. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.7.1 Revidera riktlinje för sociala investeringar så att idrotts- och friluftsföreningar kan inkluderas.	—	Idrotts- och friluftsföreningar kan söka om sociala investeringar.

Uppdrag 1.8: Ta fram en strategi för att arbeta med koncept vid nyproduktion av skolor. (Skolfastigheter, UBN och KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.8.1 Ta fram ett koncept för nyproduktion av skolor.	—	Minskade projekteringstider och kostnader vid nyproduktion av skolor.

Uppdrag 1.9: Utveckla den strategiska lokalförsörjningen för att möjliggöra ökad nyttjandegrad samt över tid sänkta kostnader i kommunkoncernen. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.9.1 Säkra den strategiska långsiktiga lokalförsörjningsplanen för att på utsatt tid leverera ändamålsenliga, ekonomiskt optimerade, lokalytor med hänsyn till social och ekologisk hållbarhet.	Jämställdhetspolitiskt delmål 3: utbildning	Minskade kostnader genom högre beläggningsgrad och lägre investeringsbehov.
1.9.2 Säkerställa att processen kring trygga och tillgängliga utbildningsmiljöer utvecklas och förbättras.	Program för full delaktighet Jämställdhetspolitiskt delmål 3: utbildning	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet för trygga och tillgängliga utbildningsmiljöer.
1.9.3 Verka för ökat nyttjande av kommunens lokaler för föreningslivet.	Överenskommelse med föreningslivet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Ökat nyttjande av kommunens lokaler och förbättrad tillgång till lokaler för föreningar.

Uppdrag 1.10: Inrätta en mikrofond för sociala företag. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.10.1 Implementera en mikrofond för att stötta lokalt engagemang och socialt företagande på landsbygderna. Mikrofonden riktas till sociala företag, bygdebolag och andra relevanta organisationer med kreditgarantier till samhällsnyttiga lösningar och sociala innovationer.	Landsbygdsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Goda förutsättningar för nya samhällsnyttiga lösningar och sociala innovationer.

Uppdrag 1.11: I samarbete med UKFAB möjliggöra för extern marknadsaktör att utveckla Storvreta centrum. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.11.1 Möjliggöra för extern marknadsaktör att utveckla Storvreta centrum.	—	Storvreta centrum utvecklas av extern aktör.

Uppdrag 1.12: Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.12.1 Utveckla det strategiska arbetet med jämställdhetsintegrering inom styrning och uppföljning genom att utforma stöd till kommunkoncernen för att arbeta integrerat med jämställdhet utifrån behov, relevans, prioriterade områden och uppdrag.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Goda förutsättningar för en jämställd resursanvändning.
1.12.2 Utveckla den interna och externa kommunikationen om jämställdhet och kommunens arbete för att nå ökad jämställdhet.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Arbetet med jämställdhetsintegrering bedrivs i ordinarie kanaler, verksamheter och funktioner.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2

Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Vi vill ha levande stads- och kommundelar med god trivsel som genomsyras av social hållbarhet och att Uppsala ska vara den bästa platsen för människor att leva, bo och utvecklas i. Gång, cykling och kollektivtrafik, liksom större utrymme för träd och stadsodling, prioriteras i vår hållbara stadsutveckling.

I Uppsala ska trygghet vara en rättighet för alla - inte ett privilegium för några få och Uppsala ska inte ha något särskilt utsatt område. Tryggheten och trivseln ska öka i hela Uppsala. För att vår kommun ska vara trygg måste vi arbeta förebyggande men också vidta åtgärder för att bekämpa otryggheten här och nu. Genom att utveckla kulturskolan och stärka Uppsalas föreningsliv genom att utöka stödet till våra föreningar vill vi ge fler Uppsalabor tillgång till en meningsfull fritid.

Nämndmål 2.1: I Uppsala kommun är säkerhet en viktig värdering och säkerhetsarbetet utvecklas kontinuerligt

Kommunen arbetar långsiktigt och strategiskt för att öka trygghet och säkerhet i det offentliga rummet och kommunens verksamheter liksom för att minska riskerna för att oönskade händelser inträffar. Arbetet samordnas utifrån befintliga strukturer inom hela kommunkoncernen och med berörda samverkansparter för helhetssyn och effektiva lösningar.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N2.1.1 Utveckla arbetet med kameraövervakning i samråd med polisen samt ta fram styrdokument för kameraövervakning för såväl allmän som icke allmän plats.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet	Samsyn kring när och hur kameraövervakning bör användas i kommunala verksamheter och det offentliga rummet.
N2.1.2 Utveckla arbetet med ordningsvakter, bland annat genom att se över samarbetsmöjligheter med fastighetsägare.	—	Ökad trygghet, ordning och säkerhet.
N2.1.3 Säkerställ en god säkerhetsnivå genom en levande säkerhetskultur och ett välanpassat skydd för kommunens medarbetare, utrustning, egendom och de som vistas i eller berörs av kommunens verksamheter. Arbeta för att uppnå nolltolerans mot hot, våld och trakasserier riktade mot medarbetare och förtroendevalda. Arbeta kontinuerligt och systematiskt för att säkerställa en hög personsäkerhet.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 6: mäns våld	Förutsättningar för att vidta rätt förebyggande åtgärder på rätt ställe, ett gott försäkringsskydd när väl skadorna inträffar, samt trygghet för kommunens medarbetare och förtroendevalda.
N2.1.4 Fastställ lämplig informationssäkerhetsnivå och se till att denna uppnås. Uppsala kommuns arbete inom informations- och cybersäkerhet ska hålla en hög nivå för att säkerställa att kommunens information är tillgänglig, riktig och hanteras på ett konfidentiellt och spårbart sätt utifrån ett verksamhetsperspektiv.	Strategisk IT-plan Handlingsplan för trygghet och säkerhet	Information utifrån ett verksamhetsperspektiv går att nå när vi behöver, går att lita på, är spårbar och sprids inte obehöriga.
N2.1.5 Utveckla och komplettera kommunövergripande rutiner för brandskyddsarbete.	—	Ökad brandsäkerhet, bland annat genom större tydlighet över ansvar och ambition

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N2.1.6 Stärka samordningen av kommunens och samverkande parter trygghets- och säkerhetsarbete i områden med särskilda behov.	—	Ökad trygghet genom delad lägesbild, snabbare och mer samordnade åtgärder
N2.1.7 Utveckla trygghets- och säkerhetsarbetet tillsammans med polisen genom samverkansavtal och medborgarlöfte.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet	En behovsanpassad och tydlig plattform för kommunens och polisens samlade samverkan
N2.1.8 Bidra till en ökad medvetenhet om säkerhetsfrågor i kommunen genom utbildning och information.	—	Ett större ansvarstagande för kommunens säkerhet i alla verksamheter

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål N2.1 I Uppsala kommun är säkerhet en viktig värdering och säkerhetsarbetet utvecklas kontinuerligt

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Antal anmälda brott på kamerabevakade områden.						
Utgångsläge City:						
1a Stora Torget	17,5/år	-	-	-	Minska	~
1b Påvel Snickares Gränd	10,0/år	-	-	-	Minska	~
Utgångsläge Gottsunda:						
1c Gottsunda C	22,0/år	-	-	-	Minska	~
1d Bandstolsvägen	54,0/år	-	-	-	Minska	~
2. Antal ordningsstörningar i kamerabevakade områden.						
Utgångsläge City:						
2a Stora Torget	838/år	-	-	-	Minska	~
2b Påvel Snickares Gränd	873/år	-	-	-	Minska	~
3. Ungdomar som alltid känner sig trygga på stan eller i centrum, andel						
	34	20	47	36	Öka	↘
4. Personer som känner sig trygga vid Resecentrum						
	42	30	57	-	Öka	-
5. Våldsbrott och personrån vid Resecentrum						
3a Våldsbrott	41	-	-	48	Minska	~
3b Tillgreppsbrott	50	-	-	44	Minska	~
6. Andel förvaltningar där 75% eller fler av cheferna har rapporterat att personalen har genomgått brandskyddsutbildning enligt plan.						
	27%	-	-	-	Öka	-
N2.1.1 Källa: Polisens uppföljning. Nuvärde avser medeltal 2017 och 2018. Jämförvärde saknas.						
N2.1.2 Källa: Egen uppföljning genom kommunens ordningsvakter. Ordningssbrott definieras som en sammanvägning av kategorierna avisat personer, ungdomssamlingar samt tillrättavisning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde saknas.						
N2.1.3 Källa: Liv och hälsa ung (åk 7 och åk 9 i grundskolan, åk 2 i gymnasieskolan). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: länet totalt. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).						
N2.1.4 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017 (september). Jämförvärde saknas. Uppdateras en gång per år. Indikatorn är så ny att det inte går att utläsa någon trend.						
N2.1.5 Källa: Polisens uppföljning av medborgarlöftet kring åtgärder vid Uppsala resecentrum. Nuvärde avser genomsnitt för 2014-2016. Jämförvärde avser genomsnitt de senaste tre åren. Uppdateras en gång per år.						
N2.1.6 Källa: Kommunens årliga arbetsmiljöenkät. Nuvärde avser resultat från enkät som genomfördes 2018.						

Nämndmål N2.2: Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter.

För att stärka krisberedskapen ska kommunen förebygga risker och förbereda sig för att kunna hantera det som ändå inträffar. Utbildning, övning och samverkan med andra aktörer är viktigt i arbetet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N2.2.1 Genom utbildning och övning höja förmågan till krisberedskap och kriskommunikation i kommunens alla verksamheter.	—	Nämnder och bolag kan hantera störningar utifrån en kommun-gemensam samverkan.
N2.2.2 Aktualisera Risk- och sårbarhetsanalys och tillhörande styrdokument enligt överenskommelse för kommunernas krisberedskap.	—	Uppsala kommun är förberedd inför ett kommande samordnat arbete med risk- och sårbarhetsanalys.
N2.2.3 Utveckla kontinuitetsplaneringen vid kommunens samhällsviktiga verksamheter.	—	Ökad resiliens vid allvarliga samhällsstörningar
N2.2.4 Utveckla beredskapsplaner för särskilda händelser, primära områden är extrema väderhändelser.	—	Ökad förmåga att klara kommunens uppdrag vid situationer med extremt väder.
N2.2.5 Säkerställ att kommunen har en god beredskap för att hantera allvarliga störningar. Kontinuitet är säkerställd i kommunens samhällsviktiga verksamheter. Uppsalas invånare och andra aktörer har förutsättningar att fatta egna beslut genom snabb, tydlig och tillförlitlig information från kommunen.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet	Förmåga att förebygga, motstå och hantera krissituationer och störningar i samhällsfunktioner, och en grund för arbetet med det civila försvaret.
N2.2.6 Inför IT-lösningar som stärker säkerheten och möjliggör effektiv krisledning.	Strategisk IT-plan	Ökad förmåga att förebygga och hantera krissituationer och störningar.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål N2.2 Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter.						
Indikatorer	Nuvärde			Jämför-värde	Mål-sättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Krisledningsnämnden har genomfört minst en övning				1	1	-
2. ISF-funktionen har övats minst en gång				1	1	-
N2.2.1. Källa: Kommunstyrelsen har beslutat att krisledningsnämnden ska övas årligen. Följs upp genom rapportering från kommunledningskontoret.						
N2.2.2. Källa: Kommunens krisledningsorganisation på tjänstemannanivå (ISF-funktionen) ska öva i tillräcklig omfattning, vilket innebär minst en övning årligen. Följs upp genom rapportering från kommunledningskontoret.						

Uppdrag 2.1: Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.1.1 Ta fram relevanta underlag för hur den fysiska miljön kan utvecklas för att upplevas som inkluderande och välkomnande för alla och hur investeringar kan balansera socioekonomiska förutsättningar i olika områden. Öka kunskap om inkluderande fysiska miljöer genom att ta fram sociala strategier för minskad segregation och ökad inkludering på kommunövergripande nivå som kan kombineras med insatser för fysisk förändring på lokal nivå.	Översiktsplan Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda förutsättningar för sociala hänsyn i den fysiska planeringen.
2.1.2 Säkerställ att det offentliga rummet och kommunens allmänna ytor utformas och underhålls på ett inkluderande sätt som bidrar till ökad trygghet, säkerhet och trivsel för alla som bor, verkar och vistas i Uppsala.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Uppsala är en ren, trygg och välskött kommun.
2.1.3 Genomför systematiska insatser i samverkan med polis och civilsamhälle, och ett aktivt brottsförebyggande arbete för att säkerställa en minskad brottslighet i hela kommunen.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande delmål 6: mäns våld	Uppsalas innevånare känner sig trygga och är inte oroliga att utsättas för brott i sina bostadsområden eller när de rör sig och vistas inom kommunen.
2.1.4 Genomför ett aktivt förebyggande arbete för att identifiera riskbeteenden och risksituationer och vidta åtgärder för att motverka missbruk och beroende samt missbruksrelaterad brottslighet.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Antalet personer som utvecklar ett kriminellt riskbeteende till följd av beroende, riskbruk eller missbruk av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel minskar.
2.1.5 Arbeta för en ökad attraktivitet att bo, verka och besöka Gottsunda-/Valsätraområdet.	Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande delmål 2: ekonomi	Fler vill bo, verka och besöka Gottsunda-/Valsätraområdet.
2.1.6 Arbeta för att tryggheten i det offentliga rummet ska vara sådan att alla – oavsett kön, ålder och bakgrund – ska känna sig fria att röra sig överallt i Gottsunda/Valsätra alla tider på dygnet. Lägstanivån gällande ett rent och snyggt Gottsunda/Valsätra ska höjas till en acceptabel nivå (skadegörelse, brandskador, klotter mm).	Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Minskad utsatthet för brott, minskad oro för brottutsatthet och minskade ordningsstörningar i Gottsunda/Valsätraområdet.

Uppdrag 2.2: Inled ett systematiskt arbete med att bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis och andra myndigheter. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.2.1 Samverka med statliga myndigheter för att försvåra och förhindra otillåten påverkan och att den organiserade brottsligheten kan dra nytta av välfärdssystemet.	—	Ökade möjligheter att förhindra felaktigt nyttjande av välfärdssystemet.

Uppdrag 2.3: Stärka planeringen av det civila försvaret. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.3.1 Stärka kommunens förmåga att hantera känsliga uppgifter på ett säkert sätt.	—	Uppsala kommun har god efterlevnad av säkerhetsskyddslagstiftningen.
2.3.2 Säkerställa att Uppsala kommun har ett civilt försvar som har kapacitet att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Ett civilt försvar med kapacitet att värna civilbefolkningen och att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner.

Uppdrag 2.4: Utveckla årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet i samband med kommunkoncernens årsredovisning i syfte att successivt förbättra näringslivsklimatet. (KS och DUAB)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.4.1 Utveckla årlig analys av förbättringsarbetet av näringslivsklimatet i samband med kommunkoncernens årsredovisning.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Underlag för analysdrivet utvecklingsarbetet.

Uppdrag 2.5: Främja företagande på landsbygden. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.5.1 Möjliggöra bostads- och verksamhetsutveckling på landsbygden.	Landsbygdsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande delmål 5: hälsa	Goda förutsättningar för bostads- och verksamhetsutveckling på landsbygden.
2.5.2 Verka för en stärkt näringslivsutveckling i kommunens landsbygder.	Landsbygdsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Stärkt näringslivsutveckling i kommunens landsbygder.
2.5.3 Bibehålla och utveckla servicefunktioner i kommunens landsbygder.	Landsbygdsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	God samhällsservice på landsbygden.
2.5.4 Säkerställa att tillgången till internetanslutning, med hög kapacitet och tillförlitlighet, är god i alla kommundelar.	ÖP Bredbandsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	En högre bredbandsutbyggnad på landsbygden.
2.5.5 Stötta de föreningar som tar ett övergripande ansvar för sin bygds utveckling.	Överenskommelse med föreningslivet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Invånare på landsbygden är delaktiga i utvecklingen av sin bygd.

Uppdrag 2.6: Utredda formerna för samordning, ansvar för utveckling och drift av vissa rekreationsanläggningar, Björklingebadet, Sunnerstagropen, Fjällnora, Ulva Kvarn och Hammarskog. (Sport- och rekreationsfastigheter, GSN, IFN och KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.6.1 Utredda formerna för samordning, ansvar för utveckling och drift av vissa rekreationsanläggningar.	—	Goda förutsättningar för en samordnad utveckling och drift av rekreationsanläggningar.
2.6.2 Uppdatera kommunens styrdokument för naturvård och friluftsliv.	—	Goda förutsättningar för att utveckla naturvärden.

Uppdrag 2.8: Vidta de åtgärder som krävs för att nå EU:s luftkvalitetsmål i Uppsala. (GSN, KS och MNH)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.8.1 Revidera åtgärdsprogrammet för luft.	—	Utvärdera vilka åtgärder som behövs för att nå miljökvalitetsnormerna för luft.
2.8.2 Utveckla ekosystemtjänster som metod att förbättra luftkvalitet (träd, gröna väggar etc.).	Åtgärdsprogram för luft	Bättre luftkvalitet i kommunen.

Uppdrag 2.9: Planera för ett nytt tillgänglighetsanpassat naturbad samt lekplats vid kommunens mark mellan Lyssnarängen och Vårdsätrabadet. (KS, GSN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.9.1 Planera för ett nytt tillgänglighetsanpassat naturbad samt lekplats vid kommunens mark mellan Lyssnarängen och Vårdsätrabadet.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Mer jämlika förutsättningar för invånare att besöka badplatser.

Uppdrag 2.10: Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.10.1 Möjliggöra för kommunkoncernen att beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut genom att ta fram stödmaterial.	—	Goda förutsättningar för att hänsyn tas till näringslivsperspektivet i kommunala beslut.

Uppdrag 2.11: Färdigställa arbetet med Södra Åstråket. (KS, GSN och Sportfastigheter)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.11.1 Ta fram en handlingsplan för färdigställande av Södra Åstråket inom 5–7 år.	—	Södra Åstråket blir färdigställt i närtid.

Uppdrag 2.12: Inför 24 timmars-garanti för samtal mellan vårdnadshavare och socialtjänst när unga begår brott.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.12.1 Trots att detta riktar sig till alla nämnder och bolagsstyrelser är detta ett ansvar för socialnämnden. Därför kommer inte kommunstyrelsen att vidta några åtgärder.	—	-

Uppdrag 2.13: Samordna upphandlingsarbetet rörande gaturummet i syfte att undvika onödiga grävarbeten.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.13.1 Samordna informationen och arbetet rörande gaturummet i syfte att undvika onödiga grävarbeten.	—	Minskade störningar av trafiken.

Uppdrag 2.14: Utredda omfattning av framtida behov av resurser för att i ökad utsträckning locka arrangemang och event till Uppsala inom ramen för Convention Bureaus verksamhet. (KS, DUAB)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.14.1 Utredda omfattning av framtida behov av resurser för att i ökad utsträckning locka arrangemang och event till Uppsala inom ramen för Convention Bureaus verksamhet.	—	Goda förutsättningar för ökad tillväxt genom fler arrangemang och event i Uppsala.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3

Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Uppsala är en del av ett samhälle och en värld som står inför behovet av att göra en stor klimatomställning, minska klyftorna mellan människor och skynda på utvecklingen för ett jämställt samhälle. Här byggs många nya bostäder samtidigt som vi fortsätter vara världsledande i omställningen för ett hållbart klimat och värnar natur och friluftsliv. Vi vill att alla ska ha jämlika möjligheter att forma sina liv och ha förtroende för utvecklingen såväl i staden som på landsbygden. Klyftan mellan stad och land ska slutas.

I samband med att vår kommun växer måste klimatomställning, cirkulär ekonomi och grön tillväxt stå i fokus. Vår målsättning är ett fossilfritt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050. Vi intensifierar arbetet med Uppsala klimatprotokoll, inför klimatväxling, drar igång jakten på plasten och ställer om till fossilfri fordonsflotta samt förbereder för transformation av hela samhället. I klimatarbetet ökar vi takten med klimatanpassning, där såväl översvämning som brist på dricksvatten, liksom värmeböljor är de mest problematiska effekterna av klimatförändringen.

Biogasproduktionen ska öka och elektrifieringen av fordonstrafiken ska underlättas. Vi ska modernisera naturvården genom att ta fram digitala lättanvända verktyg för att bevara, stärka och utveckla naturvård och grön infrastruktur. Vi gör också en satsning på ekologisk och närodlat mat till förmån för miljön och lantbrukare i Uppsala med omnejd.

Nämndmål 3.1: Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat.

Uppsala kommun är i framkant gällande ekologisk hållbar samhällsutveckling genom att ta ett ledarskap för samverkan och att arbeta mot skarpa miljömål.

Miljö- och klimatdriven verksamhets- och affärsutveckling genomförs via breda samarbeten, bland annat inom Uppsala klimatprotokoll. Kommunens uppdrag är att underlätta för invånarna och andra att leva och verka miljömedvetet. Kommunen sätter de miljömål som samhället som helhet behöver nå. Men kommunen kan inte nå dessa ensam utan måste ta ett samordningsansvar och bjuda in invånarna och organisationer att medverka och se möjligheterna. Tillsammans skapar kommunen, andra samhällsaktörer och boende och verksamma i Uppsala ett hållbart samhälle. Att ta klimatutmaningen på allvar handlar om att bedriva ett systematiskt miljöarbete som återspeglas i hela kommunens verksamhet. Hela kommunorganisationen ska stå bakom och verka för målen inom ekologisk hållbarhet.

Det krävs omställningar inom de flesta samhällsområden för att klara klimat- och miljöutmaningarna. Särskilt krävs kraftfulla minskningar av växthusgasutsläpp inom 10–15 år. Insikten om behovet av samhällsomställningar behöver få större genomslag. Högre temperaturer, värmeböljor, torka och stadens tillväxt leder till ökat fokus på grönska i staden och behovet av en säker vattenförsörjning samt andra förebyggande åtgärder. Kommunens eget arbete ska stärkas för att agera draglok och nå verkställighet i omställningen. Det gäller både kommunens egen verksamhet som exempelvis egna fordon och kommunens verksamhetsansvar såsom fysisk planering.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N3.1.1 Utveckla målformulering inom Giftfri miljö, samt relevanta handlingsplaner.	Miljö- och klimatprogram Jämställhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet för en giffri miljö.
N3.1.2 Ta fram handlingsplaner för att klara miljökvalitetsnormerna för våra sjöar och vattendrag. Den första planen ska hantera Fyrisån.	ÖP Vattenprogram	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet med kvaliteten i våra sjöar och vattendrag.
N3.1.3 Delta aktivt i regeringens samarbete "Fossilfritt Sverige"	—	Stärkt bild av Uppsala som klimatkommun. Ökat nationellt och internationellt inflytande.
N3.1.4 Ta ett ledarskap inom Klimatkommunerna.	—	Stärkt bild av Uppsala som klimatkommun. Ökat nationellt och internationellt inflytande.
N3.1.5 Ta fram riktlinjer för den fysiska planeringen i syfte att åstadkomma en hållbar stadsutveckling.	Miljö- och klimatprogram	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet med en hållbar stadsutveckling.
N3.1.6 Ta fram och implementera en modell för att kommunicera Uppsala kommuns samlade miljö- och klimatarbete.	Miljö- och klimatprogram	Ökat förtroende för kommunens miljö- och klimatarbete.
N3.1.7 Successivt öka andelen ekologisk mat i kommunens verksamheter i syfte att nå 100 % 2023.	—	Ökad andel ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet.
N3.1.8 Senast 2020 ta bort minst tre produktgrupper med fossil plast, inventera plastanvändning i egen och upphandlad verksamhet samt ta fram en handlingsplan för att nå målen 2023 och 2030.	Miljö- och klimatprogram	Minskad miljöpåverkan från kommunens plastanvändning.
N3.1.9 Stödja och kravställa minskad energianvändning och klimatpåverkan från bygg- och anläggningsprocessen, både för egen verksamhet och inom stadsutvecklingsuppdrag.	Energiprogram 2050	Minskad energianvändning och klimatpåverkan från kommunens bygg- och anläggningsprocess.
N3.1.10 Ta fram en plan för systematisk uppföljning av klimatanpassningsarbetet.	Miljö- och klimatprogram	Goda förutsättningar för utvärdering och prioritering av klimatanpassningsåtgärder.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål N3.1 Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat.					
Indikatorer	Nuvärde	Jämförelsevärde	Målsättning	Trend	
Övergripande					
N3.1.1. Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, ton CO ₂ ekv (2017)					
N3.1.1a. totalt	1244 (prel)	1246	2020: 1006	~	
N3.1.1b. totalt per invånare	5,7 (prel)	5,8	2020: Minska	↘	
N3.1.1c. från trafikarbete och arbetsmaskiner per invånare	1,2 (prel)	1,3	2020: Minska	↘	
N3.1.2. Sveriges bästa miljökommuner. Aktuell hållbarhetsranking av 290 kommuner (2018)	7	5	Förbättras	→	
N3.1.3. Sveriges bästa klimatanpassningskommuner. Svensk försäkrings och IVL Svenska Miljöinstitutets ranking av kommuner (2017)	1	51	Vidmakthålla	↗	

Kommunstyrelsens mål N3.1				
Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat.				
Fordon				
N3.1.4. Andel fossilfria fordon - egna personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt), procent (andra tertiet 2018)	58	47	2020: 100	↗
N3.1.5. Total energianvändning för motoriserade transporter (GWh), kommunorganisatoriskt (2017)	7,5	8,1	2020: oförändrat mot 2014 (6,6)	~
N3.1.6. Andel använd förnybar energi - egna personbilar och lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt), procent (första tertiet 2018)	58 (prel)	47	2020: 100	↗
N3.1.7. Överskridande normvärde partiklar, antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden (jan-sep 2018)				
N3.1.7a. PM10	11	37	Under norm (35)	-
N3.1.7b. Kvävedioxid	29	22	Under norm (7)	-
Fastigheter				
N3.1.8. Solenergi (2017)				
N3.1.8a. Solenergi - installerad effekt (MW), kommunorganisatoriskt	1,2	1,1	3,3	↗
N3.1.8b. Solenergi - installerad effekt (MW), kommungeografiskt	7,3	4,4	30	↗
N3.1.8c. Egenproducerad el från solceller av total elanvändning, procent	0,6	0,4	2020: 2,0	↗
N3.1.9. Andel klimatneutral fjärrvärme, kommunorganisatoriskt, procent (2017)	8,7	7,7	2020: 100	↗
N3.1.10. Total energianvändning för fastigheter och verksamheter (GWh), kommunorganisatoriskt (2017)	430	448	2020: oförändrat mot 2014 (445 GWh)	↘
N3.1.11. Energianvändning per yta (kWh/m ²), kommunorganisatoriskt (2017)				
N3.1.11a. totalt	159	168	Minska	↘
N3.1.11b. för lokaler	143	154	Minska	↘
N3.1.11c. för bostäder	173	181	Minska	↘
N3.1.12. Andel använd förnybar energi (stationära ändamål exkl. VA-verksamhet, gatubelysning, markvärme), kommunorganisatoriskt, procent (2017)	65	62	2020: 100	→
Vatten, mark och mat				
N3.1.13. Antal arter vid provfiske i Fyrisån (2017)	11	12	Öka	→
N3.1.14. Kemisk och ekologisk vattenstatus i Fyrisån (mätpunkt Flottsund, mikrogram per liter) (2017)				
N3.1.14a. Halt av fosfor	60,4	-	50,9 (årsmedel)	-
N3.1.14b. Halt av zink	7,6	-	6,6 (årsmedel)	-
N3.1.14c. Halt av koppar	2,6	-	2,6 (årsmedel)	-
N3.1.15. Andel naturreservat av total areal (2017)	3,1	5,6	Öka	↗
N3.1.16. Andel ekologiskt producerade livsmedel i egen verksamhet, procent (avser jan-juli 2018)	42	41	2023: 100	↗
N3.1.1	Källa: Olika källor. Kombinerat av Uppsala kommun. Nuvärde avser preliminära uppgifter för 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017.			
N3.1.2	Källa: Aktuell hållbarhet. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde 2017, Målsättningen är att förbättra snittet under en 10-årsperiod, 2009-2018 där Uppsala har en snittplacering på 13: i genomsnittsränkning för kommungruppen Större städer ligger Uppsala på plats 6 av 21.			
N3.1.3	Källa: Svensk Försäkring. Nuvärde avser 2017 (202 deltagande kommuner). Jämförvärde: Genomsnittsränkning för deltagande R9-kommuner (samtliga utom Örebro).			
N3.1.4	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser första tertiet 2018. Jämförvärde: Uppsala helår 2017.			
N3.1.5	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.			
N3.1.6	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser första tertiet 2018. Jämförvärde: Uppsala helår 2017.			
N3.1.7	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser januari 2018-mars 2018. Jämförvärde: Uppsala 2017. Det går inte att se trend, eftersom mätstationen är flyttad och därmed inte är jämförbar med mätningar före 2017.			
N3.1.8	Källa: a) Egen uppföljning, b) Energikontoret i Mälardalen AB. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. c) Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.			
N3.1.9	Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.			

- N3.1.10 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.
- N3.1.11 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.
- N3.1.12 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.
- N3.1.13 Källa: Upplandsstiftelsen. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.
- N3.1.14 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde saknas, eftersom länsstyrelsen har ändrat vilka provpunkter som ligger till grund för statusbedömningen på denna sträcka. 2017 kommer därför att fungera som utgångsvärde för en ny tidsserie.
- N3.1.15 Källa: Statistiska centralbyrån. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt av R9-kommunerna (där spridningen är mellan 1,9 för Linköping och 14,1 för Västerås).
- N3.1.16 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser första tertialet 2018. Jämförvärde: helår 2017.

Nämndmål 3.2: Utveckla det strategiska arbetet för hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030.

Uppsala kommun ska vara en vägledande kraft för hållbar utveckling globalt, nationellt, regionalt och lokalt – Vi ska associeras med hållbar utveckling. Uppsala kommuns styrning tar sin utgångspunkt i Agenda 2030 och de 17 globala målen. Det betyder att all verksamhetsutveckling ska gynna en hållbar utveckling för Uppsala kommun och dess invånare. Åtgärder som ger långsiktiga och strukturella förändringar i social, ekologisk och ekonomiskt hållbar riktning ska väljas i första hand. Planering ska ske ur ett helhetsperspektiv och hänsyn till påverkan utanför kommunens gränser ska vägas in. Hållbarhetsarbetet ska utgå från samverkan i kommunens hela organisation och skapar förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling genom att arbeta tillsammans med invånare, myndigheter, näringsliv och föreningsliv. Nya lösningar och idéer bejakas genom att arbetet alltid ska ha ett lärandeperspektiv

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N3.2.1 Utveckla det strategiska arbetet med integrering av hållbarhetsperspektiv i enlighet med Agenda 2030 inom styrning och uppföljning.	Policy för hållbar utveckling Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Ett integrerat hållbarhetsperspektiv finns i styrning- och ledningsstrukturer.
N3.2.2 Beslutsunderlag ska belysa och analyseras utifrån hållbarhetsaspekter. I beslutsärenden redogörs för hur hållbarhetsaspekter behandlats i beredningsarbetet.	Policy för hållbar utveckling Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda förutsättningar för att de beslut som fattas i kommunen bidrar till hållbar utveckling.
N3.2.3 Tillsammans med föreningar, främst inom idrott, hitta former för att ökat engagemang för kommunens arbete för ett hållbart samhälle.	Idrotts- och fritidspolitiskt program	Ett ökat engagemang för hållbarhetsarbete hos föreningar i kommunen.
N3.2.4 Utveckla metoder och stöd för insamling, uppföljning och hantering av klimat-, miljö- och andra hållbarhetsdata.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda förutsättningar för en smart hållbar stadsbyggnad.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna.

Uppdrag 3.1: Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.1.1 Genomför kontinuerliga testbäddsprojekt för verifiering av ny miljöteknik.	Miljö- och klimatprogram	Ökad utveckling av miljöteknik.
3.1.2 Efterfråga nya tekniska och innovativa lösningar i markanvisningsprocesser. Etablera utvärderingsmodell och villkor för efterlevnad.	—	Innovation i samhällsutvecklingsprojekt.
3.1.3 Öka arbetet kring innovationer i offentlig verksamhet genom samverkan med näringsliv och universitet för investeringar och etableringar kring testbäddsverksamhet i stadsutvecklingsprojekt. Stimulera och synliggör innovationer inom stads- och bebyggelseutveckling.	ÖP Näringslivsprogram	God innovationsförmåga i Uppsala kommun.
3.1.4 Etablera ett innovationsledningsstöd till kommunens bolag och nämnder i syfte att stötta och underlätta innovationer i kommunens verksamheter.	—	God innovationsförmåga i Uppsala kommun.
3.1.5 Främja samarbetet mellan de innovations- och företagsstödjande organisationerna.	Näringslivsprogram	God innovationsförmåga bland Uppsalas företag.
3.1.6 Underlätta för företag att erbjuda klimatsmart konsumtion samt minska kemikalieanvändning i varor och tjänster.	Miljö- och klimatprogram	Fler klimatsmarta företag som underlättar en ökad hållbar konsumtion.
3.1.7 Stödja miljö- och klimatdriven affärsutveckling i det lokala näringslivet bland annat genom upphandling med miljö- och innovationsinriktning samt genom effektiv samverkan mellan det lokala närings- och samhällslivet.	Miljö- och klimatprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Fler klimatsmarta företag som underlättar en ökad hållbar konsumtion. Fler företag inom miljö- och klimatområdet.
3.1.8 Främja ny teknik och bidra till att Uppsala etableras som region där innovationer och innovatörer frodas.	Strategisk IT-plan	God innovationsförmåga i regionen.
3.1.9 Stärka koordinering och prioritering av digitaliseringsinitiativ genom kommungemensam styrning av större utvecklingsprojekt.	—	Goda förutsättningar för ökad verksamhetsnytta genom digitalisering.
3.1.10 Tillgängliggöra kommunens data för externt användande i största möjliga utsträckning (öppna data).	Strategisk IT-plan	Goda förutsättningar för innovation hos näringsliv och universitet.

Uppdrag 3.2: Utveckla den strategiska planeringen för ökad jämlikhet, ökad trygghet och minskad segregation. (KS, PBN, GSN, Uppsalahem och UKFAB)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.2.1 Ta fram en samordnad process för socialt hållbar fysisk planering som säkrar att alla insatser på helhet bidrar till måluppfyllelse och som utgår ifrån hela stadenperspektivet.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Kommunens fysiska planering bidrar till ökad social hållbarhet.
3.2.2 Utveckla det strategiska områdesarbetet för ökad trygghet och minskad segregation genom erfarenheter som gjorts inom ramen för Handlingsplan Gottsunda/Valsätra	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Sprida metoder och kunskap i syfte att förbättra områdesarbetet för minskad segregation.
3.2.3 Genomför en jämställdhetsanalys kring tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning som underlag för framtida insatser.	Program för full delaktighet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda förutsättningar för en likvärdig tillgänglighet och delaktighet.
3.2.4 Ta fram och godkänn direktiv för arbeten med program för Stabby-Flogsta, fördjupad översiktsplan för sydöstra stadsdelarna samt trafikstrategi.	Översiktsplan Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Kommunens fysiska planering bidrar till hållbar tillväxt.
3.2.5 Genomför kontinuerligt analyser och utredningar för att kunna prioritera och välja områden för planläggning.	Översiktsplan Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Kommunens fysiska planering bidrar till hållbar tillväxt.

Uppdrag 3.3: Utveckla en modell för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och biologisk mångfald i den växande staden. (KS, GSN och PBN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.3.1 Stärka och utveckla ekosystemtjänster och gröna strukturer. Utveckla en modell för kompensations- och förstärkningsåtgärder av ekosystemtjänster och biologisk mångfald.	Översiktsplan	Goda förutsättningar för att säkerställa bättre ekosystemtjänster och biologisk mångfald samt tillgång till gröna strukturer.

Uppdrag 3.4: Ta fram en handlingsplan med årliga kontrollpunkter för att nå målet om fossilfritt Uppsala 2030. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.4.1 Ta fram en handlingsplan med årliga kontrollpunkter för att nå målet om fossilfritt Uppsala 2030.	Miljö- och klimatprogram	Tydligare plan och uppföljning på målet om fossilfritt 2030.

Uppdrag 3.5: Inventera tätortsnära natur- och friluftsområden lämpliga att skydda som naturreservat, exempelvis Linnéstigarna, Fjällnora, koppla ihop Hammarskog med Nåsten, gula stigen och norra åstråket. (KS, PBN och GSN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.5.1 Öka kunskapen om och bredda kvalitéer i kulturmiljöer.	Översiktsplan	En långsiktigt hållbar förvaltning och utveckling av kulturmiljön.
3.5.2 Utredda lämpliga områden för reservatsskydd.	—	Lämpliga områden för reservatsskydd är identifierade. Andelen av kommunens yta som ingår i reservat öka.

Uppdrag 3.7: Inom ramen för klimatprotokollet tillsammans med näringslivet, universiteten och organisationer främja testbäddar och klimatsmart innovation i Uppsala. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.7.1 Ta fram en handlingsplan till miljö- och klimatprogrammets långsiktiga kommungeografiska klimatmål.	Miljö- och klimatprogram	Tydlig ansvars-fördelning och en bättre samordning av miljö- och klimatarbetet.
3.7.2 Verka för fler närproducerade energiresurser med inriktning på sol, biogas och vätgas.	—	Mindre sårbarhet och bättre förutsättningar för fossilfritt 2030.
3.7.3 Övergå till fossilfria och hållbara drivmedel för kommunens fordon.	Åtgärdsprogram för luft Miljö- och klimatprogram	Ökad andel fossilfria drivmedel i kommunkoncernen.
3.7.4 Främja arbetet med klimatdriven affärsutveckling.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Fler klimatsmarta företag som underlättar en ökad hållbar konsumtion.
3.7.5 Samordna ett första steg för en produktionsanläggning för framställning av biokol i Uppsala.	—	Möjliggöra kolsänka för klimatpositivt Uppsala. Jordförbättringsmedel för kommunal plantering. Råvara för innovativ fossilfri produktion.
3.7.6 Utveckla i samarbete med forskning och näringsliv en modell för lokal klimatkompensation kring till exempel biokol.	Miljö- och klimatprogram	Goda förutsättningar för ökad klimatkompensation.

Uppdrag 3.8: Öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera, samt vidta åtgärder för att öka försäljningen på Återbruket.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.8.1 Arbeta för ökad återanvändning och återvinning samt avfallshantering som genererar innovationer. Utveckla hanteringen av avfall och återvinning så att kommunens anläggningar håller världsklass. Det bidrar till nya innovationer, exportmöjligheter och arbetstillfällen.	Översiktsplan	En ökad hushållning av naturresurser och hållbar konsumtion.

Uppdrag 3.9: Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.9.1 Utveckla teknik och metoder för att samordna och utnyttja synergier mellan olika samhällstekniska system som VA, avfall och energi. Fasa in de samordnade lösningarna för systemen i ny bebyggelse.	Översiktsplan Energiprogram	Goda förutsättningar för en effektivare resurs- och energihushållning i samhällsbyggande.
3.9.2 Genomför en lokaliseringsstudie för ett nytt reningsverk i Uppsala samt utreda möjligheterna till att delvis göra detta ihop med andra intressenter såsom närliggande kommuner och då även avseende dricksvatten.	—	Goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar hantering av vatten.
3.9.3 Avveckla kvarvarande oljepannor samt övergång till klimatneutral fjärrvärme.	Miljö- och klimatprogram	Etappmål 1 i Miljö- och klimatprogrammet: Förnybar och klimatneutral värme 2020.
3.9.4 Säkerställ byggnation av en solpark kopplat till energilagrar.	Miljö- och klimatprogram	Etappmål 2 i Miljö- och klimatprogrammet: 30 MW installerad solenergi 2020.
3.9.5 Övergå till fossilfria och hållbara drivmedel för kommunens fordon.	Åtgärdsprogram för luft Miljö- och klimatprogram	Ökad andel fossilfria drivmedel i kommunkoncernen.
3.9.6 Utveckla arbets- och planeringsprocesser som främjar resurseffektiva, innovativa och hållbara tekniska försörjningssystem.	Energiprogram 2050	Goda förutsättningar för resurseffektiva, innovativa och hållbara tekniska försörjningssystem.
3.9.7 Ta fram en handlingsplan för elektrifiering av transportsystemet samt utveckling och samspel mellan biobränslen, vätgas och el.	Energiprogram 2050	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet med elektrifiering av transportsystemet.
3.9.8 Samverka för att minska både energi- och kapacitetsbehov lokalt och regionalt. Det sker genom såväl energieffektivisering som effekteffektivisering, effekthantering- och styrning, samt med lokal produktionsberedskap.	Energiprogram 2050	Goda förutsättningar för att minska energi- och kapacitetsbehovet lokalt och regionalt.
3.9.9 Samverka för att kartlägga vilken ytterligare potential som finns för att använda spillvärme som idag inte nyttjas. Uppsala samverkar för att skapa en lokal effektmarknad för värme och el.	Energiprogram 2050	Goda förutsättningar för att skapa en lokal effektmarknad för värme och el.

Uppdrag 3.10: Förbättra framkomligheten i staden med gående, cyklister och kollektivtrafik som utgångspunkt. (PBN, GSN och KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.10.1 Samverka i framtagande av en övergripande mobilitets- och trafikstrategi.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda förutsättningar för hållbart resande.

Uppdrag 3.12: Förbättra cykelinfrastrukturen inom och till tätorter på landsbygden i samverkan med Region Uppsala och Trafikverket, till exempel genom att planera för en cykelväg mellan Gunsta och Länna. (KS och GSN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.12.1 Initiera ett fördjupat samarbete med Region Uppsala och Trafikverket i syfte att förbättra cykelinfrastrukturen inom och till tätorter på landsbygden.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda förutsättningar för ökat cyklande.

Uppdrag 3.13: Skapa förutsättningar för fler mobilitetsanläggningar och förbättrad tillgång till säkra cykelparkeringar. (Parkeringsbolaget, GSN och KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.13.1 Utveckla befintliga samt bygga nya, pendlarparkeringar där det även ska finnas säkra cykelparkeringar.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda förutsättningar för hållbart resande.

Uppdrag 3.14: Undersöka möjligheterna till en Boexpo i södra Uppsala inom ramen för Uppsalapaketet. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.14.1 Undersök möjligheterna till en Boexpo i södra Uppsala inom ramen för Uppsalapaketet.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Möjligheterna till en Boexpo har undersökts.

Uppdrag 3.15: Möjliggöra för fler och mer blandat byggande i tätorterna på landsbygden. (PBN och KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.15.1 Paketering av markanvisningar, kombination av byggrätter i innerstaden och byggrätter i utpekade kransorter.	—	Intresse hos byggföretag för byggande av flerfamiljshus i utpekade kransorter.

Uppdrag 3.16: Det ska upprättas en solkommunstrategi, vilken bland annat rymmer mål om att samtliga av kommunkoncernen ägda fastigheter, där så är möjligt, ska ha solceller på sina tak år 2025 (KS och samtliga bolag)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.16.1 Ta fram en handlingsplan för att nå målen i miljö- och klimatprogrammet om solceller och med mål om att samtliga av kommunkoncernen ägda fastigheter, där så är möjligt, ska ha solceller på sina tak år 2025 tillsammans med övriga nämnder och bolagsstyrelser.	Miljö- och klimatprogram	Strategin stärker det kommunala genomförandet för att bidra till måluppfyllelsen för det geografiska området.

Uppdrag 3.17: Bygg fler pendlarparkeringar under planperioden i anslutning till kollektivtrafikens knutpunkter i bland annat Storvreta, Almunge, Vattholma, Björklinge och Vänge.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
3.17.1 Trots att detta riktar sig till alla nämnder och bolagsstyrelser är detta ett ansvar för Parkeringsbolaget. Därför kommer inte kommunstyrelsen att vidta några åtgärder.	—	—

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Uppsala ska vara ett föredöme i arbetet för ett jämlikt och jämställt samhälle och i upprätthållandet av de mänskliga rättigheterna. Uppsala är en öppen, jämställd och solidarisk kommun som berikas av mångfald och tar ansvar för en bra integration. Integrationen ska bli snabb och jämställd. Näringslivet i Uppsala är en naturlig partner för att förbättra integration och möjliggöra nyanländas inträde på arbetsmarknaden.

En god fysisk och psykisk hälsa är väsentlig för alla aspekter i livet. Orsakerna till den ökande psykiska ohälsan är komplexa och Uppsala arbetar och samverkar för att utveckla insatser och nya lösningar som främjar psykisk hälsa. Ett konkret utvecklingsarbete ska leda till att alla ska kunna leva ett gott liv i frihet med bibehållen hälsa. Uppsala utvecklas till en äldrevänlig kommun.

Nämndmål 4.1: HBTQ-personer, både invånare och medarbetare, ska känna sig välkomna, inkluderade och trygga med att bli professionellt bemötta i kommunens verksamheter.

I Uppsala Kommun ska alla invånare kunna känna sig välkomna och inkluderade till kommunens verksamheter samt kunna känna sig trygga med att bli professionellt bemötta. HBTQ-personer är en mycket utsatt grupp med en stor risk för att bli diskriminerade och utsatta för trakasserier, hot och våld. Genom att fler kommunala verksamheter HBTQ-diplomeras enligt kommunens modell samt genom att grundläggande kunskap och medvetenhet ökas bland kommunens medarbetare om normkritik och normer kopplade till kön, sexuell läggning och könsidentitet/könsuttryck verkar Uppsala kommun för att säkerställa en inkluderande arbetsmiljö och likvärdig service till alla Uppsalas invånare.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N4.1.1 Utveckla det strategiska arbetet för att arbeta normkritiskt och integrerat med hbtq och jämställdhet utifrån prioriterade områden och uppdrag.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Kommuninvånarna får en mer likvärdig service utifrån sina olika behov i kommunens verksamheter.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål N4.1 HBTQ-personer, både invånare och medarbetare, ska känna sig välkomna, inkluderade och trygga med att bli professionellt bemötta i kommunens verksamheter.				
Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
1a. Antal verksamheter som erhållit hbtq-diplomering eller hbtq-certifiering (jan-aug 2018)	6	4	Öka	↗
1b. Antal personer som genomgått hbtq-diplomeringsutbildning (jan-aug 2018)	155	118	Öka	↗
2. Antal medarbetare som gått en grundkurs i normkritik och hbtq (jan-aug 2018)	286	290	Öka	↗

Indikatorer	Nuvärde homosexuell/bisexuell/osäker				Jämförvärde: heterosexuell	Målsättning	Trend
	Totalt	Tjej	Kille	Annan köns-tillhörighet			
3. Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, andel (2017)	54	48	66	...	74	Öka	↘
4. Ungdomar som uppger att de ser mycket ljusst eller ganska ljusst på framtiden, andel (2017)	67	64	73	...	83	Öka	→
5. Ungdomar som uppger att de alltid eller oftast känner sig trygga i sitt bostadsområde på kvällen/natten, andel (2017)	86	81	97	...	91	Öka	↘
6. Ungdomar som uppger att de alltid eller oftast känner sig trygga på stan eller i centrum, andel (2017)	84	80	93	...	89	Öka	↘
N4.1.1a Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser januari-aug 2018. Jämförvärde avser helår 2017. Trenden baseras på att takten tycks vara högre under 2018 om man ser till de första åtta månaderna.							
N4.1.1b Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser januari-aug 2018. Jämförvärde avser helår 2017. Trenden baseras på att takten tycks vara högre under 2018 om man ser till de första åtta månaderna.							
N4.1.2 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser januari-aug 2018 Jämförvärde avser helår 2017.							
N4.1.3 Källa: Liv och hälsa ung (åk 9 i grundskolan och åk 2 i gymnasieskolan). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: ungdomar som angett heterosexuell som sin sexuella läggning. Uppdateras vartannat år (hösten samma år som undersökningen genomförs).							
N4.1.4 Se N4.1.3.							
N4.1.5 Se N4.1.3.							
N4.1.6 Se N4.1.3.							

Uppdrag 4.1: Utveckla en äldrevänlig kommun inom ramen för WHO:s nätverk.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
4.1.1 Verka för att höja kompetensen inom tillgänglighetsområdet internt och externt.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda förutsättningar för tillgänglighetsanpassad stadsutveckling.

Uppdrag 4.2: Utveckla Uppsalamodellen inom mark- och exploatering för att stärka den sociala hållbarheten och arbetsmarknaden. (KS och AMN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
4.2.1 Utveckla arbetet med att ställa sociala krav i markanvisningar.	Arbetsmarknads-politiskt program Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Kommunens exploateringsverksamhet bidrar till social hållbarhet.

Uppdrag 4.3: Ta fram handlingsplan i syfte att förbättra ungas psykiska hälsa samt stärka samordningen mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och Upplandsstiftelsen. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
4.3.1 Ta fram en handlingsplan för att främja ungas psykiska hälsa i samverkan med relevanta nämnder och bolag. Se över samordningen på området psykisk hälsa och föreslå åtgärder för att stärka den	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Tydlig ansvarsfördelning och samordning av arbetet för att främja ungas psykiska hälsa.

Uppdrag 4.4: Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga, bland annat genom att utöka Uppsala ungdomsjours arbete mot barn i lägre åldrar. (KS, UBN, AMN, SCN, OSN, KTN och IFN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
4.4.1 Indikatorer tas fram för att möjliggöra uppföljning av perspektiven barn, äldre och jämställdhet.	Program för full delaktighet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda förutsättningar för att styra och utveckla kommunen i hållbar riktning.
4.4.2 Stödja nämnder och bolag i arbete med behovsanalyser utifrån kartläggningen av levnadsvillkor och hälsa.	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Fler genomförda behovsanalyser.
4.4.3 Fortsätta arbetet med sociala investeringar och stödja förvaltningar och bolag i arbetet med sociala investeringar.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Ökad kvalitet i pågående satsningar samt fler genomförda sociala investeringar som på sikt leder till högre välfärd och lägre samhällskostnad.
4.4.4 Arbeta för att Gottsundas och Valsättras alla barn, unga och elever ska klara sin utbildning och ha goda uppväxtvillkor. Gottsunda och Valsätra har attraktiva förskolor och skolor, deras elever har goda kunskapsresultat. Förskolorna och skolorna attraherar såväl boende i området som intilliggande områden för att skapa en allsidig barn- och elevsammansättning. Elever i Gottsunda/Valsätraområdet klarar kunskapskraven och har låg ogiltig frånvaro.	Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande delmål 2: ekonomi delmål 3: utbildning	Barn och unga i Gottsunda/Valsätra klarar sin utbildning och har goda uppväxtvillkor.

Uppdrag 4.10: Ta fram en handlingsplan för snabbare etablering samt bättre och jämställd integration. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
4.10.1 Ta fram en handlingsplan för snabbare etablering och integration i samverkan med relevanta nämnder och bolagsstyrelser.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Bättre förutsättningar för egen försörjning för nyanlända.
4.10.2 Möjliggör för fler kvinnor, män och personer med annan könsidentitet och/eller annat könsuttryck att försörja sig via utbildning, egen anställning eller företagande.	Arbetsmarknadspolitiskt program Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Fler nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden får utbildning och arbete.
4.10.3 Öka samverkan med berörda parter för att utveckla arbetet för snabb etablering av nyanlända på arbetsmarknaden.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Bättre förutsättningar för egen försörjning för nyanlända.
4.10.4 Arbeta för rimlig hyra på nuvarande och framtida bostäder inom den bostadssociala resursen.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Fler har råd att hyra en bostad.

Uppdrag 4.11: Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
4.11.1 Genomför ett kompetenslyft i barnrätt för medarbetare i prioriterade verksamheter.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda förutsättningar för att stärka barns rättigheter i kommunen.

Uppdrag 4.13: Utredda förutsättningar för att säkra den allmänna dricksvattenförsörjningen i Uppsala Kommun. (KS och Uppsala vatten)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
4.13.1 Ta fram riktlinjer för markanvändning på Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt.	Översiktsplan	Goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar hantering av vatten.
4.13.2 Ta fram en nödvattenplan som klargör ansvarsförhållanden och ger stöd vid hantering av situation där rent dricksvatten av något skäl inte kan levereras i normal takt.	—	Uppsala kommun kan hantera en situation där rent dricksvatten inte levereras i normal takt.
4.13.3 Gör en sammanvägd riskbedömning för hela Uppsalaåsen med en strategi för markanvändning i syfte att bevara åsen som vattenreservoar.	Översiktsplan Vattenprogram	Goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar hantering av vatten.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

I takt med befolkningsökningen måste också arbetsmarknaden växa. Vi ska skapa bättre förutsättningar för fler jobb och företag och bedriva en aktiv arbetsmarknadspolitik med åtgärder för att fler ska komma i arbete. Vi behöver också säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning inom välfärdens verksamheter. Vår målsättning är att skapa 2000 nya jobb årligen. Uppsala kommun ska tillsammans med det lokala näringslivet, universiteten, civilsamhället och andra aktörer skapa fler och förbättrade möjligheter för företagande i kommunen.

Fler och växande företag hör ihop med fler lokaler för företag, handel och service. I Uppsala ska det också finnas bostäder för alla. Vårt mål är att bygga 2000 nya bostäder per år med närhet till förskolor, skolor, handel och service. För att möjliggöra detta ska vi fortsättningsvis bedriva en aktiv markpolitik med tydliga hållbarhetskrav, påskynda planläggningsprocesser och öka antalet byggaktörer i kommunen. Genom en satsning på billigare hyresrätter, fler boenden för våra äldre och åtgärder för att minska arbetslösheten ska vi bryta segregationen.

Uppdrag 5.1: Tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 2000 nya arbetstillfällen årligen. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
5.1.1 Arbeta för att öka tillgången till kompetens på arbetsmarknaden.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 3: utbildning	Tillgång till rätt kompetens på arbetsmarknaden.
5.1.2 Verka för att det finns ett gott företagsklimat i Uppsala.	Näringslivsprogram	Uppsalas företagare upplever att företagsklimatet i kommunen förbättras.
5.1.3 Arbeta för att Uppsala har ett väl utvecklat näringsliv inom kunskapsintensiva branscher.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Goda förutsättningar för tillväxt i de kunskapsintensiva branscherna.
5.1.4 Verka för att Uppsala kännetecknas av positiva attityder till företagande.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Uppsalas företagare upplever att företagsklimatet i kommunen förbättras.
5.1.5 Leda och samordna arbetet med att ta fram en ny besöksnäringstrategi.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Fler företag inom besöksnäringen / växande besöksnäring

Uppdrag 5.2: Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala. (PBN och KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
5.2.1 Verka för att öka utbudet av mark och lokaler i kommunen.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Företag kan planera för etablering och tillväxt i kommunen.
5.2.2 Verka för en utveckling av arbetsplatser och innovations- och utbildningsmiljöer av hög lokal och internationell klass.	Översiktsplan Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Ett brett näringsliv där minst hälften av företagen verkar inom kunskapsintensiva branscher.
5.2.3 Öka de strategiska markförvärren och säkerställ en långsiktig buffert för exploatering, friluftsliv, rekreation, biologisk mångfald och hänsyn till vattenresurser – samt för markbyten till nämnda ändamål.	Översiktsplan	Mark för nämnda ändamål finns tillgänglig.

Uppdrag 5.4: Etablera lärcentrum med vuxenutbildning, SFI och arbetsmarknadsverksamhet i Gottsunda för att förbättra tillgängligheten med avsikt att särskilt stärka nyanlända kvinnors ställning på arbetsmarknaden. (KS och AMN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
5.4.1 Arbeta för att Gottsundas/Valsättras arbetskraftsdeltagande är i nivå med övriga delar av kommunen.	Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	300 nya anställningar för långtidsarbetslösa boende i området.

Uppdrag 5.5: I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
5.5.1 I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service.	Arbetsmarknads- politiskt program	Fler ges möjlighet till ett meningsfullt arbete i kommunen.

Uppdrag 5.6: Underlätta ungas etablering på bostadsmarknaden genom fler ungdoms- och studentbostäder samt möjliggöra andra boendelösningar så som kompiskontrakt. (KS, PBN, Bostadsförmedlingen, Uppsalahem och UKFAB)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
5.6.1 Kartlägga yngres bostadsbehov, möjliga upplåtelseformer samt förutsättningar för att bo kvar i eller att flytta till Uppsala kommun.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Lättare för unga att etablera sig på bostadsmarknaden.

Uppdrag 5.7: Genom innovation och nya lösningar vid byggande och förnyelse av bostäder skapa förutsättningar som bidrar till lägre boendekostnader. (KS, PBN, Uppsalahem och UKFAB)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
5.7.1 Verka för att bostäderna ska ha rimliga boendekostnader och ha lägre energianvändning än vad som gäller för övrig nyproduktion genom innovation och nya lösningar i samverkan med branschens aktörer.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Tillgång till bostäder med rimliga boendekostnader och lägre energianvändning.

Uppdrag 5.8: Utveckla utbudet av bostäder för äldre genom att verka för fler seniorbostäder med gemensamhetslokaler och moderna servicehus. (ÄLN, KS och PBN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
5.8.1 I samarbete med berörda nämnder arbeta fram en bostads- och lokalförsörjningsplan som utgår från äldres behov av tryggt boende samt lokaler som möjliggör social samvaro.	—	Större utbud av bostäder som möter målgruppens behov.

Uppdrag 5.9: Fortsätta utvecklingen av en egenförvaltd bostadssocial resurs med 2 000 bostäder med tillhörande boendekedja för prioriterade målgrupper för att minska tillfälliga och dyra boendelösningar. (KS, Bostadsförmedlingen, SCN och AMN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
5.9.1 Fortsätta utvecklingen av en egenförvaltd bostadssocial resurs för prioriterade målgrupper baserad på bostadsförsörjningsplanerna.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Minskning av tillfälliga och dyra boendelösningar för målgrupperna.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Uppdrag 6.1: Förbättra kompetensförsörjningen inom förskolan genom vidareutbildning och karriärbytpår för medarbetare. (KS och UBN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
6.1.1 Stödja utbildningsnämnden i arbetet med kompetensförsörjningen inom förskolan och tillvarata erfarenheter för eventuell spridning till andra nämnder.	Jämställdhetspolitiskt delmål 3: utbildning	Ökad kunskap om effekter av kompetensförsörjande aktiviteter, med möjlighet att sprida goda exempel.

Uppdrag 6.3: Utöka verksamheten med förskolebussar och förbättra infrastruktur för målpunkterna och angöringspunkter så att barn kan erbjudas mer utomhuspedagogik och vistelse i naturen. (UBN, KS, GSN, Skolfastigheter och Sport- och rekreationsfastigheter)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
6.3.1 Utveckla infrastruktur och minimera fysiska hinder avseende målpunkterna för förskolebussar i samverkan med berörda nämnder.	—	Bättre förutsättningar för ökad utomhuspedagogik och utvistelse.

Uppdrag 6.5: Riktlinjer för tilläggsbelopp ska tas fram som ger varje barn det stöd som behövs för en fungerande skolgång. (UBN och KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
6.5.1 Ta fram riktlinjer för tilläggsbelopp i samarbete med utbildningsnämnden.	Jämställdhetspolitiskt delmål 3: utbildning	Bättre förutsättningar för att ge varje barn det stöd som behövs för en fungerande skolgång.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7

Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Kommunens insatser ska utgå från individens behov av vård och hälsofrämjande insatser, där kultur och en meningsfull fritid är avgörande.

Uppdrag 7.2: I syfte att skapa fler träffpunkter och möjlighet till anpassad friskvård utreda villkor samt finansiering för möjliga partnerskap med det civila samhället och näringslivet. (KS, ÄLN, SCN, OSN och IFN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
7.2.1 Utreda villkor samt finansiering för möjliga partnerskap med det civila samhället.	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Utvecklad samverkan med civilsamhället.

Uppdrag 7.4: Inleda arbete med Region Uppsala för införande av ett lokalt Seniorkort. (KS och ÄLN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
7.4.1 Inleda fördjupad dialog med Region Uppsala i syfte att utreda förutsättningar för införande av ett lokalt Seniorkort.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Ökade möjligheter för äldre att leva ett oberoende och aktivt liv.

Uppdrag 7.6: Motverka det digitala utanförskapet hos äldre genom stödinsatser och inled arbetet med att wi-fi blir norm på vård- och omsorgsboenden. (KS och ÄLN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
7.6.1 Inleda arbetet med att wi-fi blir norm på vård- och omsorgsboenden.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Förutsättningar för minskat digitalt utanförskap. Andel boenden med wi-fi ska öka.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Uppsalaborna ska känna tillit till demokratin och till Uppsala kommun. Uppsalas invånare har åsikter och förslag om kommunens utveckling och är en resurs som ska tas till vara. Därför är bättre medborgardialog, dialog med fackförbund, företag, föreningsliv och civilsamhället viktigt. Tillsammans ska vi stärka det som i grunden gör Uppsala starkt och bygga en kommun där alla ges möjlighet och alla behövs.

Nämndmål 8.1: I Uppsala har alla som bor och verkar möjlighet till insyn och delaktighet i kommunens utveckling

Uppsala kommun ska vara en föregångskommun där ett aktivt demokratiarbete leder till invånare som förstår hur de kan påverka och hur beslut fattas. Kommunen behöver kommunicera de sätt som idag finns att påverka inom den representativa demokratin samt utveckla nya sätt för invånare att påverka den lokala demokratin.

Kraven ökar på öppenhet, insyn och att kunna påverka den kommunala verksamheten och utvecklingen av Uppsala kommun som geografisk plats. Uppsalas invånare har åsikter och förslag om kommunens utveckling och är en resurs som ska tas till vara. En aktiv dialog ska föras med fackförbund, företag, föreningsliv och civilsamhället. Uppsalas invånare ska vara delaktiga och ha inflytande.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N8.1.1 Utveckla kommunens förmåga att säkra öppenhet och insyn samt möjliggöra för medborgare att påverka kommunala beslut och väcka demokratiska initiativ.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Medborgarnas uppfattning om möjligheten till inflytande på kommunala beslut och verksamheter ska öka.
N8.1.2 Utveckla samarbetet med aktörer utanför kommunen, bland annat universitetet, för att öka kännedomen och användningen av arkiv.	Kulturpolitiska programmet	Kommunens offentliga handlingar bidrar till insyn och forskning.
N8.1.3 Alla ska ges förutsättningar till att använda och utveckla sin kommunikativa förmåga. Strukturer och system för brukarinflytande ska skapas och användas. Återkommande dialoger och samverkan ska ske mellan företrädare för Uppsala kommun, brukare, närstående och brukarorganisationer.	Program för full delaktighet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Alla kan ta del av information och föra fram sina synpunkter i Uppsala kommun. Goda förutsättningar för att brukare är medskapande i utvecklingen av kommunens service.
N8.1.4 Samordna och utvärdera alla evenemang ur ett medborgarperspektiv för att säkerställa önskade resultat, medborgarnytta och att därmed öka platsen Uppsalas attraktivitet.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Bättre förutsättningar att prioritera och genomföra evenemang som bidrar till Uppsalas attraktivitet.
N8.1.5 Stötta lokalt engagemang i kommunens landsbygder.	Landsbygdsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Bättre lokal service och möjlighet till inflytande i beslut som rör närmiljö för boende på landsbygden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N8.1.6 Sprida kunskap om överenskommelsen. Utveckla former för samverkan mellan kommunens nämnder och föreningslivet samt att en gång per år bjuda in till en kommunövergripande dialogkonferens, där avstämning sker av överenskommelsen och andra utvecklingsfrågor. Medverka till att skapa arenor för samverkan och kompetensutbyte för föreningslivet.	Överenskommelse med föreningslivet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda möjligheter för föreningar att samverka med det lokala föreningslivet. Goda möjligheter för föreningar att påverka kommunens verksamhet. Ökat nätverkande mellan föreningar vilket bygger ett starkare civilsamhälle.
N8.1.7 Utforma styrdokument i samråd med berörda föreningar. För en dialog med berörda föreningar när investeringar som direkt påverkar föreningslivet och dess intressen görs. Ta inte över verksamhet som föreningar driver utan föregående dialog med berörda parter.	Överenskommelse med föreningslivet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda möjligheter för föreningar att påverka kommunens styrning.
N8.1.8 Involvera Gottsundas/Valsättras invånare och organisationer i att utforma samhället. Gottsunda/Valsätra ska ha ett rikt föreningsliv. Ett aktivt civilsamhälle som är medskapande i platsens utveckling.	Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Invånare i Gottsunda/Valsätra är delaktiga i utvecklingen av sina bostadsområden.
N8.1.9 Genomför informationsinsatser internt och externt avseende möjlighet och riktlinjer för partnerskap.	Idrotts- och fritidspolitiskt program	Långsiktiga och rimliga förutsättningar för föreningar att delta i samhällsutvecklingen. Antalet partnerskap ska öka.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärdena.

Uppdrag 8.1: Öka valdeltagande under 2019 i kommande EU-parlamentsval i områden och för grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
8.1.1 Genomföra informationsinsats om hur man röstar, exempelvis genom olika kanaler och språk.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Ökat valdeltagande inom grupper med lågt valdeltagande.
8.1.2 Säkerställa ändamålsenliga och tillgänglighetanpassade vallokaler och lokaler för förtidsröstning.	—	Ökad tillgänglighet till vallokaler.

Uppdrag 8.2: Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan i form av en väg in för medborgare. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
8.2.1 Säkerställa en gemensam första ingång för synpunkter och felanmälan.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Ökad kvalitet och effektivitet i handläggningen. Lättare för invånare att lämna synpunkter.
8.2.2 I framtagandet av samordnad hantering ska medborgardialog genomföras enligt SKL:s delaktighetstrappa för att skapa rätt kanaler till kommunen utifrån medborgarens behov.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Underlag till arbetet med att införa samordnade arbetssätt och samordnad digital hantering.
8.2.3 Utveckla en systematik för att göra samlade bedömningar av inkomna synpunkter som underlag för ständiga förbättringar.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Inlämnade synpunkter leder till verksamhetsutveckling i högre utsträckning än tidigare.

Uppdrag 8.10: Utöka e-tjänster och digitala lösningar för synpunkter, klagomål och frågor, med kunden medborgaren i fokus. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
8.10.1 Samordna den digitala hanteringen av kommunens synpunkter och felanmälan.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Det är lätt för medborgare att lämna synpunkter, klagomål och ställa frågor.

Uppdrag 8.3: Förenkla administration och ansökning av föreningsstöd. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
8.3.1 Utforma en funktion som gör det lätt att komma i kontakt med kommunen, få information och ansöka om föreningsbidrag.	Överenskommelse med föreningslivet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande delmål 2: ekonomi	Tydligare och förenklad kontakt mellan föreningslivet och kommunen.

Uppdrag 8.4: Genomföra trygghetsvandringar och medborgardialoger om trygghet för att tillsammans med invånare identifiera möjliga åtgärder för att öka tryggheten. (KS och GSN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
8.4.1 Bistå med underlag och kunskap inför utformning av medborgardialoger samt samordna medborgardialoger utifrån behov och efterfrågan.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Stärker kommunens trygghetsskapande insatser.

Uppdrag 8.6: Inkludera unga i beslutsprocesser i frågor som rör dem, där samarbetet med elevkårer kan stå som förebild även för andra politikområden. (KS och UBN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
8.6.1 I dialog med barn och unga ta fram program och handlingsplan för Uppsala kommuns barn- och ungdomspolitik.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Stärkt egenmakt och möjligheter till delaktighet och inflytande för barn och unga i beslut som berör dem.

Uppdrag 8.7: Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
8.7.1 Ta fram underlag för beslut om en informationshanteringsplan för kommunstyrelsen utifrån iKLASSA .	Arkivregler	Underlag för förenklad och kvalitetssäkrad hantering av kommunstyrelsens information.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
8.7.2 Stödja kommunens verksamheter att ta fram informationshanteringsplaner enligt framtagen modell.	Arkivregler	Goda förutsättningar för förenklad och kvalitetssäkrad hantering av kommunens information.

Uppdrag 8.9: Rättighetsbaserat arbetssätt vidareutvecklas utifrån erfarenheter av pilotprojekt 2018. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
8.9.1 Stödja kommunens verksamheter med digitalt metodmaterial och utbildningar, i syfte att öka kunskapen om diskrimineringslagstiftningen, tillgänglighet, delaktighet och inflytande, mänskliga rättigheter.	Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Kommunen uppfattas som en öppen och inkluderande kommun där lika rättigheter och möjligheter för alla är den rådande normen. Kommunen har nolltolerans gällande diskriminering och rasism.
8.9.2 I samverkan med Region Uppsala, Uppsala universitet, länsstyrelsen, föreningar, näringsliv och andra samarbetspartners driva ett utvecklingsarbete som syftar till att Uppsala utnämns som Mänskliga rättigheter-kommun samt genomföra värdskapet för Mänskliga rättigheter-dagarna år 2020.	Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Kommunen är ett föredöme när det gäller skyddet av de mänskliga rättigheterna. Kommunen associeras med mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet och rättvisa. Kommunen har stärkt samverkansarbetet inom området.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Nämndmål 9.1: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv. Alla medarbetare ska ges förutsättningar för att ta eget ansvar för sin arbetsmiljö. Medledarskap är förutsättningen för att alla ska kunna göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.

Med ett ökat ärendetryck, begränsade resurser och höga krav på kvalitet i verksamheterna finns en risk att den arbetsrelaterade ohälsan ökar. Det finns även en risk att arbetsmiljöarbetet blir mer reagerande än förebyggande. Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil. Kommunens arbetsmiljöarbete ska i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande. Antalet medarbetare med upprepade korttidssjukfrånvaro ska minska.

Systematik och väl fungerande rutiner är en garant för att kommunen ska kunna säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö för alla chefer och medarbetare. Respektive nämnd och förvaltning ansvarar för att säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs och följs upp enligt beslutad fördelning och arbetssätt.

God organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö utvecklas genom en löpande dialog mellan chefer och medarbetare. Alla medarbetare är medledare när det kommer till sin egen arbetsmiljö och arbetssituation. Medledarskap står för det ansvar för arbetsmiljö och arbetssituation som varje medarbetare, oavsett roll, har. En god och fungerande arbetsmiljö för alla är en förutsättning för en fungerande verksamhet. Den enskilde medarbetaren behöver veta vilka förväntningar som ställs på hen när det gäller ansvarstagande och prestation. Detta måste i sin tur bindas upp mot gruppens gemensamma mål.

Ledarskapet tydliggör medarbetarens uppdrag och ansvar, med tydliga mål som är framtagna i delaktighet med medarbetaren så att förutsättningar finns att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Det är även i dessa samtal som arbetsmiljömässiga förutsättningar ska adresseras.

Nämnder och förvaltningar ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och arbetsmiljöarbetet i verksamheten. Strukturella, organisatoriska och kunskapsmässiga förutsättningar ska alltid granskas. Syftet är att successivt förbättra möjligheterna för chefer att ta det ansvar för verksamhet, ekonomi, personal och arbetsmiljö som åligger dem. Dialogen mellan olika chefsnivåer är lika viktig som dialogen mellan chefer och medarbetare. Delegationsordning och fördelning av arbetsmiljöuppgifter måste matcha varandra. Chefens möjlighet att fullgöra de arbetsmiljöuppgifter hen är ålagd att göra måste åtföljas av tillräckliga befogenheter och resurser. Om en chef inte kan lösa en arbetsmiljöfråga, måste returneringen fungera väl.

Kommunstyrelsen har en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö. Därför kommer kommunstyrelsen särskilt följa upprepade korttidssjukfrånvaro, hållbart medarbetarengagemang samt arbetsskador på kommunövergripande nivå under perioden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N9.1.1 Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil.	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	En långsiktigt god hälsa bland kommunens medarbetare för att kommunen ska göra goda resultat.
N9.1.2 Fortsätt etablera ett systematiskt arbetsmiljöarbete.	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Underlätta arbetsmiljöarbetet i praktiken.
N9.1.3 Utveckla kommunens strategiska och taktiska förmåga att förändra och förbättra förutsättningar som krävs för en god arbetsmiljö.	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Chefer vet hur de ska hantera sitt delegerade ansvar och arbetar aktivt för en hälsofrämjande arbetsmiljö.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål N9.1

Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv. Alla medarbetare ska ges förutsättningar för att ta eget ansvar för sin arbetsmiljö. Medledarskap är förutsättningen för att alla ska kunna göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel, tillsvidareanställda (2018)	10	11	7	10	Minska	↘
2. Totalindex HME (2017)	77	78	74	79	Öka	-
3. Andelen avslutade ärenden vad gäller rapporterade arbetsrelaterade arbetsskador och tillbud som registrerats i KIA (sept 2017-aug 2018)	69	-	-	-	Öka	↗

N9.1.1 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2018. Jämförvärde: motsvarande period 12 månader innan.

N9.1.2 Källa: Kolada (U00200). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner 2017 (Eskilstuna, Gävle, Södertälje, Uppsala, Västerås). Måttet är för nytt för att visa på en trend.

N9.1.3 Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017-04-01–2018-03-31. Jämförvärde saknas.

Nämndmål 9.2: Ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap och allas del i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.

I en utmanande omvärld med stort förändringstryck - som exempelvis demografiska förändringar, kvalitetskrav och ekonomiska förutsättningar - blir det allt viktigare att ställa om, förändra och utveckla den kommunala verksamheten.

Med dessa utmaningar är ledares och medarbetares förmåga och förutsättningar för att leda och visa medledarskap för förbättring, nyskapande och förändring avgörande framgångsfaktorer. För att våra ledare och medarbetare ska lyckas i sina uppdrag måste grundläggande organisatoriska och strukturella förutsättningar vara på plats. Dessa förutsättningar utgör grunden för att alla ska kunna driva dagliga förbättringar och utveckla verksamheten i dialog.

Ledarskapet baseras på förtroende, tillit och medskapande där förväntade ledarbeteenden bygger på vår gemensamma värdegrund. En rimlig omfattning på chefs uppdrag är avgörande för att chefer ska uppleva att de har ett hållbart arbetsliv och ett attraktivt uppdrag. Chfsuppdraget ska vara tydligt vad gäller ansvar, mandat och villkor.

Kommunen ska arbeta långsiktigt och strukturerat med chefs- och ledarutveckling och ha tydliga processer för ersättarplanering, rekrytering av chefer och karriäromställning för chefer och ledare. Introduktionen av nya chefer har hög kvalitet och leder till fortsatt utveckling med individuella utvecklingsplaner.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N9.2.1 Säkerställa att chefs- och ledaruppdragets ansvar och omfattning är rimligt och hanterbart. Sätta tydliga gemensamma förväntningar på ledarbeteenden.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Uppsala kommun attraherar, behåller, och utvecklar kompetenta ledare.
N9.2.2 Säkerställa att chefs- och ledarförsörjning sker på ett långsiktigt och strukturerat sätt.	—	Uppsala kommun attraherar, behåller, och utvecklar kompetenta ledare.
N9.2.3 Säkerställ att det finns IT-lösningar för HR som underlättar för chefer i deras personalansvar och frigör tid att leda medarbetare mot en god prestation och proaktiv verksamhetsutveckling.	Strategisk IT-plan	Underlätta personalansvaret i praktiken.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål N9.2
Ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap och allas del i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende uppskattning, förtroende och förutsättningar från chef (ledarskapsindex, kommunen som helhet) (2017)	77	77	76	77	Öka	-

N9.2.1 Källa: Kolada (U00202). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner 2017 (se 9.2.2). Måttet är för nytt för att visa på en trend.

Nämndmål 9.3: Kommunen kännetecknas av hög service, tillgänglighet och effektivitet.

Kommunen möter ökade behov och förväntningar på service från brukare, näringsliv, besökare, medborgare och civilsamhälle. För att klara det ökade behovet behöver kommunen höja sin effektivitet. Verksamheten behöver utvecklas så att det är lätt för medborgare, företag och organisationer att komma i kontakt och föra dialog med rätt instans. Servicenivåerna som organisationen lever upp till ligger i nivå med de förväntningar som finns i omvärlden.

Verksamhetens kvalitet utvecklas kontinuerligt utifrån innovationer, omvärldsbevakning och ständiga förbättringar. Medarbetare kan påverka verksamheten genom ett systematiskt arbete med ständiga förbättringar. När det gäller verksamhetsutveckling och förbättringsarbete ska metoderna på motsvarande sätt säkra att relevanta analyser av olika målgruppers behov genomförs för att motverka diskriminering och orättvis fördelning av kommunens resurser.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
N9.3.1 Utveckla ett kommungemensamt kontaktcenter som kan fungera som första ingång för ärenden till kommunen.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Förenklad kontakt med kommunen för medborgare.
N9.3.2 Utveckla ett kommungemensamt servicelöfte för all verksamhet som möter brukare, näringsliv, besökare och medborgare.	Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Ökad trygghet för kommuninvånare att få likvärdig service från kommunen.
N9.3.3 Utforma tjänster utifrån att digitala tjänster är norm i kontakt med kommunen.	Strategisk IT-plan	Det är lätt för medborgare att ta del av kommunens service.
N9.3.4 Utredda hur kommunens flerspråkiga kommunikation ska utvecklas.	Näringslivsprogram	Medborgare, företagare och andra med annat modersmål än svenska är nöjda med kommunens service.
N9.3.5 Arbeta för att informera på ett sätt som når alla oavsett funktionsnedsättning. Alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) ska utvecklas, användas och spridas inom Uppsala kommuns verksamheter.	Program för full delaktighet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Alla kan ta del av kommunens information.
N9.3.6 Öka tillgängligheten i offentliga lokaler. En konsekvensanalys kring tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning ska göras och dokumenteras i underlagen inför politiska beslut.	Program för full delaktighet	Alla kan tryggt förflytta sig, vistas i och använda offentliga lokaler. Goda förutsättningar för att ta hänsyn till tillgänglighetsperspektiv i beslutsfattandet.
N9.3.7 Säkerställ att förändringar i IT-miljön sker samordnat i kommunen och leder till samutnyttjande av IT-lösningar, minimerade dubbelfunktioner och ett effektivt underhåll. IT-styrningen är integrerad i kommunens ledarskap och stärker innovationskraft och utveckling av framtida samhällslösningar.	Strategisk IT-plan	Goda förutsättningar för effektiv styrning och underhåll av IT samt ökad verksamhetsnytta genom IT.

Bedömningen av nämndmålet baseras på statusen för åtgärderna och på relevanta indikatorer.

Kommunstyrelsens mål N9.3
Kommunen kännetecknas av hög service, tillgänglighet och effektivitet

Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index) (2017)	60	61	60	58	Öka	~
2. Företagarnas uppfattning av kommunens service (2017)	68	-	-	71	Öka	↗
N9.3.1 Källa: Kolada (U00401). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt för deltagande kommuner med över 50 000 invånare.						
N9.3.2 Källa: Kolada (U07451). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner.						

Uppdrag 9.1: Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken. (KS och AMN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
9.1.1 Förädla styrning, modell och metod för kompetensförsörjning och kompetensplanering.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Kommunen får bättre förutsättningar att kompetensförsörja verksamheten på kort och lång sikt.
9.1.2 Fortsätta ett gemensamt arbete med de nämnder som har svårt att rekrytera och behålla vissa yrkesgrupper.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Det är lättare att attrahera, rekrytera och behålla verksamhetskritiska kompetenser.
9.1.3 Erbjudna en modern och effektiv digital arbetsplats som bidrar till Uppsalas attraktivitet som arbetsgivare.	Strategisk IT-plan Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Färre och mer användarvänliga lösningar ger en smartare och enklare vardag för chefer och medarbetare.
9.1.4 I egenskap av den största arbetsgivaren i regionen vara en förebild som arbetsgivare i vår region när det gäller att skapa en inkluderande arbetsmarknad.	Arbetsmarknads-politiskt program Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Goda förutsättningar för att alla ges samma förutsättningar för praktik eller anställning i kommunen.
9.1.5 Vidga valmöjligheterna för kvinnor, män och personer med annan könsidentitet och/eller annat könsuttryck när det gäller utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser.	Arbetsmarknads-politiskt program Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande	Goda förutsättningar för att alla ges samma möjligheter till utbildning och arbetsmarknadsinsatser.
9.1.6 Säkerställa att arbetssätt för hur berörda verksamheter ska upptäcka och agera mot förtryck och våld finns och är kända. Information ska finnas för våldsutsatta om vilka möjligheter till stöd och hjälp som finns tillgängliga oavsett aktör. Indikatorer för att följa utvecklingen inom området (våld i nära relation) ska tas fram.	Program mot kvinnofridskränkning och våld i nära relation Jämställdhetspolitiskt delmål 6: mäns våld	Chefer vet att de ska söka stöd hos specialister om problematik av detta slag kommer upp i dialog med en medarbetare. Goda förutsättningar för att styra och utveckla kommunen i hållbar riktning.
9.1.7 Verka för att företag i Uppsala och studenter hittar varandra och därmed tillsammans bidrar till Uppsalas utveckling.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Det är lätt för studenter att komma i kontakt med och söka jobb hos företag i Uppsala.
9.1.8 I samarbete med arbetsmarknadsnämnden införa möjligheter till grön rehab för anställda i Uppsala kommun i arbetsmarknadsverksamhetens praktiska verksamhet.	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Kommunen kan rehabilitera medarbetare på flera olika sätt.
9.1.9 Öka tillgången till praktikplatser för personer med funktionsnedsättning, exempelvis gymnasiesärskolans elever.	Program för full delaktighet Jämställdhetspolitiskt delmål 3: utbildning	Personer med funktionsnedsättning får arbetslivserfarenhet.

Uppdrag 9.3: I högre utsträckning erbjuda vikarier inom kommunens verksamhet utbildning och validering för att kunna få fast tjänst. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
9.3.1 Utredda vilket stöd verksamheten behöver för att kunna validera medarbetares kompetens och betyg. Ta fram metodstöd för urval av vikarieanställda som är aktuella för utbildning och validering i syfte att kunna erbjuda tillsvidareanställning.	Jämställdhetspolitiskt delmål 3: utbildning	Verksamheterna får bättre förutsättningar för sin kompetensförsörjning.

Uppdrag 9.5: Förbättra företagens villkor i Uppsala med möjlighet till enklare kontakter, ökad ömsesidig förståelse och snabbare handläggning. (KS, GSN och PBN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
9.5.1. Säkerställ att Uppsala kommun är en part som bidrar till företagens utveckling och tillväxt.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Företag är nöjda med kommunens service.

Uppdrag 9.6: Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
9.6.1 Planera och samordna kommunens arbete och processer för att säkerställa ett långsiktigt och hållbart arbete för en jämställd arbetsplats.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Ökad förmåga att systematiskt identifiera och förändra organisatoriska och sociala strukturer som kan missgynna en god och jämställd arbetsmiljö.

Uppdrag 9.8: Ta fram åtgärdsprogram för att främja fysisk aktivitet, frisknärvaro och ökade hälsotal bland anställda i Uppsala kommun samt ökad nyttjandegrad av friskvårdsbidraget. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
9.8.1 Kompetenshöjande insatser för ledare och medarbetare kring hälsofrämjande och hållbart arbetsliv.	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Frisknärvaron ska öka. Mängden tid lagd på friskvårdsaktiviteter finansierade av friskvårdsbidraget ska öka.
9.8.2 Utredda möjligheterna att införa en systematisk hantering av sjuk- och friskanmälan i delar av verksamheten i syfte att i tid kunna sätta in åtgärder.	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Ökad frisknärvaro och ökat välbefinnande hos medarbetare.
9.8.3 Verka för en tobaksfri arbetstid i syfte att bidra till att fler slutar med tobak och nyrekryteringen minskar.	Drogpolitiskt program Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Bättre hälsa hos medarbetare.
9.8.4 Utredda vilka ytterligare satsningar som ska ingå i ett långsiktigt åtgärdsprogram.	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Underlag för ett fortsatt systematiskt och effektivt arbete för ökad frisknärvaro och ökade hälsotal.

Uppdrag 9.9: Identifiera riskgrupper för psykosocial sjukfrånvaro och utifrån det stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och hållbar arbetsmiljö för att minska sjukfrånvaro och upplevd negativ stress. (KS, ÄLN, OSN och UBN)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
9.9.1 I samverkan med berörda nämnder genomföra ett projekt för psykisk hälsa.	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa	Sänkt sjukskrivningstal på grund av psykisk ohälsa.

Uppdrag 9.10: Ta fram en plan på hur kommunens utköpskostnader ska minska. (KS)

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
9.10.1 Utredda förutsättningarna för en eventuell rutinförändring som kan minska kostnaderna för utköpsärenden vid sjukfrånvaro/rehabilitering.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Sänkta kostnader för utköp. Andel externa utköp ska minska och den interna rörligheten ska öka.
9.10.2 Säkerställa styrning och uppföljning av intern rörlighet och karriärväxling.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi	Sänkta kostnader för utköp. Andel externa utköp ska minska och den interna rörligheten ska öka

Budget 2019

Kommunstyrelsens budget utgår från den ekonomiska ram som kommunfullmäktige beslutat om i Mål och budget 2019 - 2021. Under 2019 budgeteras kostnaderna för kommunstyrelsens verksamhet uppgå till 3 513 miljoner kronor. Kostnaderna finansieras med kommunbidrag på 474 miljoner kronor, taxor, avgifter och övriga intäkter som budgeteras till 2 313 miljoner kronor och fördelning med 726 miljoner kronor. I fördelade kostnader återfinns nämndernas del av stabskostnader, IT-verksamheten samt arbetsplatser.

Budget kommunstyrelsen 2019 (belopp i mnkr)						
Verksamhetsområde enligt indelning i Mål och budget	Kommunbidrag 2018	Kommunbidrag	Taxor och avgifter	Övriga intäkter	Fördelning	Kostnader
1 Politisk verksamhet	63,5	65,4	0,0	0,4	6,0	71,7
2 Infrastruktur	168,2	223,7	13,8	73,2	0,0	310,7
3 Kultur och fritid	8,1	15,9	0,0	0,0	0,0	15,9
5 Vård och omsorg	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7 Affärsverksamhet	18,1	0,0	0,0	77,5	0,0	77,5
8 Kommunledning, gemensam verksamhet	117,6	169,5	1,4	2 146,5	719,7	3 037,2
TOTALT	379,9	474,4	15,3	2 297,6	725,7	3 513,0

Kommunstyrelsens budget fördelas i stort på två övergripande ansvarsområden, kommunledning och stadsbyggnad. Kommunstyrelsens ansvar inom stadsbyggnad omfattar strategisk och översiktlig planering, lokalförsörjning samt mark- och exploateringsverksamhet

Kommunledning omfattar styrning, ledning och samordning av kommunens verksamhet och ekonomi. Det omfattar nämndens uppsiktsplikt och ansvar för strategiska politiska områden så som social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Kommunstyrelsen ansvarar också för bland annat IT, arbetsgivarfrågor, arkivfrågor, kris och beredskap och gemensam service inom områdena måltid, städ, transporter och kundservice.

Riktade satsningar

I kommunstyrelsens budget för 2019 finns riktade satsningar från Mål och budget på ungefär 99 miljoner kronor. Satsningarna omfattar bland annat åtgärder som syftar till att stärka den sociala hållbarheten. Fokus ligger på trygghet och säkerhet framför allt i Gottsunda och Valsätra. Andra områden som pekas ut är till exempel genomförande av Uppsalapaketen och stöd till landsbygdsutveckling. Satsningar är också riktade mot att stärka möjligheter till företagande och innovation, framför allt inom tech-sektorn. Ytterligare ett område är satsningar för Uppsala som evenemangsstad. Där riktas resurser mot bland annat anpassning av arenor och idrottsarrangemang som O-ringen och innebandy-VM.

Kommunledning

Inom kommunledning uppgår kostnaderna till 1 581 miljoner kronor. Kostnaderna finansieras med kommunbidrag som uppgår till 371 miljoner kronor, taxor, avgifter och övriga intäkter på 598 miljoner kronor och fördelning av stabskostnader och IT-verksamheten med 613 miljoner kronor.

Budget kommunstyrelsen - kommunledningskontoret 2019 (belopp i mnkr)						
Verksamhetsområde enligt indelning i Mål och budget	Kommunbidrag 2018	Kommunbidrag	Taxor och avgifter	Övriga intäkter	Fördelning	Kostnader
1 Politisk verksamhet	63,5	65,4	0,0	0,4	6,0	71,7
2 Infrastruktur	112,2	136,0	0,0	9,0	0,0	145,0
3 Kultur och fritid	8,1	8,7	0,0	0,0	0,0	8,7
5 Vård och omsorg	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7 Affärsverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8 Kommunledning, gemensam verksamhet	114,5	161,1	1,4	586,7	606,8	1 356,0
TOTALT	302,7	371,2	1,4	596,1	612,7	1 581,5

Stadsbyggnad

Inom stadsbyggnad uppgår kostnaderna i budget 2019 till 1 933 miljoner kronor. Kostnaderna finansieras med kommunbidrag 103 miljoner kronor, taxor, avgifter, hyresintäkter och övriga intäkter 1 715 miljoner kronor samt fördelning av arbetsplatskostnader med 113 miljoner kronor.

I Mål och budget 2019 - 2021 ökar kommunbidraget jämfört med tidigare år för arbetet med långsiktiga lokalförsörjningsplaner och planeringsarbetet kopplat till Uppsalapaketet. Uppsalapaketet omfattar bland annat framtagande av fördjupad översiktsplan för Bergsbrunna. Arbetet med Uppsalapaketet prioriteras under året och budgeten förutsätter även viss finansiering från Regionen och andra samverkande aktörer. För 2019 har fastighetsverksamheten även kommunbidrag för finansiering av omställningskostnader för Studenternas till allsvenskt spel.

Fastighetsverksamheten i övrigt finansieras i huvudsak av hyresintäkter från kommunala verksamheter och externa hyresgäster. Under 2018 har fastighetsverksamhetens bedrivits med underskott. Underskottet beror främst på att tecknade avtal inte anpassats efter tidigare omorganisationer. För att komma till rätta med detta har en ny finansieringsmodell tagits fram som förväntas ge en mer korrekt kostnadsfördelning. Budgeten förutsätter ett fortsatt effektiviserings- och kvalitetsarbete för att bland annat minimera kostnaderna för vakanta lokaler och projekt i tidiga skeden.

Ulleråkers fastighetsförvaltning finansieras även fortsättningsvis till en del med skattemedel, för 2019 uppgår kommunbidraget till 34 miljoner kronor. Dels belastas resultatet av kostnad för ränta på markförvärvet, dels innebär drift och förvaltning av befintliga fastigheter (lokaler, bostäder och allmän plats) en nettokostnad eftersom hyresintäkterna inte täcker förvaltningskostnaderna.

Exploateringsverksamheten ska bära sina löpande driftskostnader och över tid generera överskott som bidrar till att finansiera kommunens tillväxt. Verksamheten är emellertid svåröversäglig och varierar inte minst med den allmänna konjunkturutvecklingen. Av försiktighetsskäl budgeteras därför exploateringsverksamheten till ett noll-resultat där kostnad för genomförandeorganisationen balanseras med en lika stor markförsäljningsintäkt, 47 miljoner kronor för 2019. Resultateffekter från exploateringsverksamheten uppstår regelmässigt, varför dessa specificeras som jämförelsestörande poster i bokslut och uppföljning.

Budget kommunstyrelsen – stadsbyggnadsförvaltningen 2019 (belopp i mnkr)						
Verksamhetsområde enligt indelning i Mål och budget	Kommunbidrag 2018	Kommunbidrag	Taxor och avgifter	Övriga intäkter	Fördelning	Kostnader
1 Politisk verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2 Infrastruktur	56,0	87,6	13,8	64,2	0,0	165,7
3 Kultur och fritid	0,0	7,2	0,0	0,0	0,0	7,2
5 Vård och omsorg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7 Affärsverksamhet	18,1	0,0	0,0	77,5	0,0	77,5
8 Kommunledning, gemensam verksamhet	3,1	8,4	0,0	1 559,8	113,0	1 681,2
TOTALT	77,2	103,3	13,8	1 701,4	113,0	1 931,5

Nämndens investeringar

Kommunstyrelsen har tilldelats 722 miljoner kronor för investeringar 2019. Till det tillkommer pågående investeringar där medel ska överföras från 2018.

Investeringsramen för markförvärv har höjts för eventuella strategiska markförvärv under 2019. Ökningen gäller framför allt markförvärv kopplat till genomförandet av Uppsalapaketet. Även fastighetsverksamhetens investeringsram har höjts på grund av ökade behov av underhållsinvesteringar inte minst inom Ulleråker.

Utöver dessa skattefinansierade investeringar sker även stora investeringar i infrastruktur i utbyggnadsområden. Dessa finansieras genom exploateringsavtal med externa byggherrar samt genom avtal vid försäljning av kommunal mark.

Investeringar kommunstyrelsen 2019 (belopp i mnkr)	Ram 2019
Markförvärv (kommunstyrelsen - stadsbyggnadsförvaltningen)	150,0
Markförvärv Uppsalapaketet (kommunstyrelsen - stadsbyggnadsförvaltningen)	400,0
Fastighetsförvärv (kommunstyrelsen - stadsbyggnadsförvaltningen)	5,0
Fastighetsunderhåll (kommunstyrelsen - stadsbyggnadsförvaltningen)	110,0
Stadshus 2020 (kommunstyrelsen - stadsbyggnadsförvaltningen)	3,0
IT (kommunstyrelsen - kommunledningskontoret)	40,5
Övrigt (kommunstyrelsen - kommunledningskontoret)	13,4
Pågående, överföring av ram från 2018	fastställs senare
TOTALT	721,9

Exploateringsverksamhet

Exploateringsverksamheten ska bära sina löpande driftskostnader. Över tid ska verksamheten generera ett överskott som bidrar till att finansiera kommunens tillväxt. Beräkningarna för kommunens finansiella mål bygger på försiktighetsprincipen, där exploateringsverksamheten beräknas bidra till målen med ett positivt kassaflöde på omkring 100 miljoner kronor 2019.

Totalt är omkring 50 exploateringsprojekt i något skede av genomförande med förväntad ekonomisk aktivitet under året. Markförsäljning förväntas pågå främst inom Östra Fyrislund, Rosendal och Östra Salabacke. Inom Östra Fyrislund säljs mark för verksamheter då det under rådande marknadsläge bedöms som säkrare intäkter än mark för bostäder. De stora utbyggnadsområdena är Rosendal, Östra Salabacke och Södra Gunsta. Utbyggnad pågår även i många olika projekt av mindre omfattning.

Styrdokument

I denna bilaga finns en sammanställning av de politiskt beslutade planer och program som innehåller åtgärder riktade till kommunstyrelsen samt de jämställdhetspolitiska delmålen som kommunstyrelsens åtgärder ska bidra till.

Planer och program

- Bredbandsprogram (KS 2018)
- Drogpolitiskt program (KS 2013)
- Energiprogram 2050 (KF 2018)
- Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism (KS 2017)
- Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2018–2022 (KF 2018)
- Idrott- och fritidspolitiska programmet (KF 2015)
- Kulturpolitiskt program (KF 2005)
- Landsbygdsprogram (KF 2017)
- Miljö- och klimatprogram (KF 2014)
- Näringslivsprogram (KF 2017)
- Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning (KF 2016)
- Program och handlingsplan mot kvinnofridskränkningar, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck (2015)
- Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik (KF 2017)
- Vattenprogram (KF 2015)
- Åtgärdsprogram för luft 2014-2021 (KF 2014)
- Överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun 2018-2023 (KF 2018)
- Översiktsplan (KF2016)

Mål för Sveriges jämställdhetspolitik

Målet för Sveriges jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Utifrån detta har regeringen formulerat sex delmål:

1. En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
2. Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
3. Jämställd utbildning. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.
4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
5. Jämställd hälsa. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.

Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Uppföljningsplan

Uppföljningen av verksamhetsplanen utgår från resultat kopplade till genomförd verksamhet och avsatt budget. Värdering av resultatet görs utifrån mål för verksamhet och ekonomi.

Förhållningssätt kring uppföljning

- Nyttan av uppföljningen ska överträffa kostnaderna för den, även om en strikt ekonomisk kalkyl inte kan tas fram.
- Uppföljningen ska utgå från tillförlitliga och dokumenterade källor.
- Uppföljningen ska sträva efter att synliggöra och analysera skillnader och därmed upptäcka var det kan finnas förbättringspotential. Skillnader mellan kvinnor och män ska, om möjligt, alltid synliggöras. Andra skillnader kan vara mellan barn, unga och vuxna, mellan geografiska områden eller mellan utförare.

Ekonomisk uppföljning

Kommunstyrelsen följer upp sitt ekonomiska läge kontinuerligt under året. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på minst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat, ska nämnden besluta om åtgärder.

Uppföljning	Underlag	Beslutsinstans
Månadsuppföljning	Månadsbokslut och avvikelserapportering från fastställd budget.	Anmäls i kommunstyrelsen.
Uppföljning per mars/april	Ekonomiskt resultat, helårsprognos, inriktningsmål och uppdrag enligt Mål och budget.	Kommunstyrelsen i juni 2019.
Uppföljning per augusti	Ekonomiskt bokslut, helårsprognos samt inriktningsmål och uppdrag enligt Mål och budget, KF-/KS-uppdrag, samt program och övriga planer.	Kommunstyrelsen i oktober 2019.
Uppföljning per helår	Underlag till årsbokslut och årsredovisning.	

Nyckeltal

Nyckeltal används för att följa utvecklingen inom kommunens ansvarsområden generellt. Ambitionen är att nyckeltalen ska vara stabila över tid. De ska också ge möjlighet att jämföra Uppsala med andra kommuner. I många fall går det också att göra jämförelser inom Uppsala. Exempelvis kan som regel de indikatorer och nyckeltal som rör individer redovisas uppdelat på kön och i många fall även utifrån geografiskt område (exempelvis stad/landsbygd).

Några av nyckeltalen används som indikatorer för att följa om utvecklingen går i riktning mot nämndmålen. I nyckeltalstabellerna nedan framgår om ett nyckeltal används som indikator till ett nämndmål eller inte. Indikatorernas främsta syfte är att visa om utvecklingen går i önskvärd riktning och ge underlag för att ompröva kommunstyrelsens styrning.

Det finns i många fall en fördröjning innan kommunens insatser får ett synligt genomslag i samhället. Det är få indikatorer som är utformade på ett sätt som gör att de går att koppla samman med kommunens åtgärder under innevarande år. En bedömning av effekten av kommunfullmäktiges styrning behöver därför göras genom en mer långsiktig analys av utvecklingen i kombination med att följa mer närliggande förändringar, exempelvis i vilken mån åtgärder har genomförts och vilka tidiga effekter åtgärderna anses ha lett till.

Nyckeltalen följer den verksamhetsindelning som är gjord av SKL inom ramen för Klassa-projektet. Det handlar om en viss anpassning av den indelning som SCB använder sig av för framför allt den ekonomiska uppföljningen. Anledningen till att SKL anpassat indelningen är att få en indelning som fungerar bättre för verksamhetsuppföljning och för att beskriva processer. Indelningen finns på flera nivåer där lägre nivåer är mer detaljerade beskrivningar av högre nivåer. Här används indelningen för den högsta nivån för kärnprocesser som grund för indelning av nyckeltal:

- Fysisk planering
- Miljö- och samhällsskydd
- Infrastruktur
- Näringsliv, arbete och integration
- Utbildning
- Kultur, fritid, turism
- Vård och omsorg
- Särskilda samhällsinsatser

Därutöver hamnar några nyckeltal i den högsta nivån för stödprocesser, exempelvis Lokalförsörjning och fastighetsunderhåll eller HR/Personal. Dessa nyckeltal redovisas tillsammans med övergripande nyckeltal under rubriken Kommunövergripande.

Fysisk planering		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Antal bostäder i anvisad mark (genomsnitt senaste tre åren)	Egen uppföljning	
Antal byggherrar	Egen uppföljning	

Miljö- och samhällsskydd		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Utsläpp av växthusgaser totalt [ton CO2ekv] (kommungeografiskt)	Olika källor. Kombineras av Uppsala kommun.	Mål N3.1
Utsläpp av växthusgaser totalt [ton CO2ekv per invånare] (kommungeografiskt)	Olika källor. Kombineras av Uppsala kommun.	Mål N3.1
Utsläpp av växthusgaser från trafikarbete och arbetsmaskiner [ton CO2ekv/inv] (kommungeografiskt)	SMED (Transporter, exkl. övrigt, samt arbetsmaskiner)	Mål N3.1
Andel miljöfordon – egna fordon personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Kolada (U00437)	Mål N3.1
Överskridande normvärde partiklar PM10 (antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden)	Egen mätning	Mål N3.1
Överskridande normvärde kvävedioxid (antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden)	Egen mätning	Mål N3.1
Antal arter vid provfiske i Fyrisån	Egen mätning	Mål N3.1
Halt av fosfor i Fyrisån	Egen mätning	Mål N3.1
Halt av zink i Fyrisån	Egen mätning	Mål N3.1
Halt av koppar i Fyrisån	Egen mätning	Mål N3.1
Halt av PFAS i grundvatten	Egen mätning	
Halt av BAM i grundvatten	Egen mätning	
Andel naturreservat av total areal	SCB	Mål N3.1
Solenergi – installerad effekt (MW) (kommungeografiskt)	Vidareutvecklas nationellt	
Solenergi – installerad effekt (MW) (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål N3.1
Andel ekologiskt producerade livsmedel (egen regi)	Egen uppföljning	Mål N3.1

Infrastruktur		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Andel som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s	Kolada (N07900)	
Andel arbetsställen i kommunen som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s	PTS Statistikportal	
Absolut närhet till fiberanslutet bredband, andel	Post- och telestyrelsen	

Näringsliv, arbete och integration		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Förvävsarbetande med arbetsplats i regionen (dagbefolkning)	SCB	
Förvävsarbetande med bostad i regionen (nattbefolkning)	SCB	
Kvot mellan dagbefolkning och nattbefolkning	Beräknat utifrån SCB	
Antal nyregistrerade företag	Tillväxtanalys/SCB	
Antal företag, skillnad mot föregående år	Bolagsverket	
Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare	Kolada (N00941)	
Företagarnas uppfattning av kommunens service	Kolada (U07451)	Mål N9.3

Näringsliv, arbete och integration		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Nettoinflyttning till landsbygden	SCB	
Andel andra upplåtelseformer än äganderätt på landsbygden	SCB	
Antal boende per jobb på landsbygden	SCB	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd-Region-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas helhetsbedömning av inflytande på kommunala beslut och verksamheter (Nöjd-Inflytande-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning om kommunikationer fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning om kommersiell service fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning om gång och cykelbanor fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Möten godkända av ICCA, minst 50 delegater och en natts övernattnig, m.m.	ICCA Statistics Report	
Antal föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet (LÖK)	Egen uppföljning	
Antal idéburna offentliga partnerskap (IOP)	Egen uppföljning	
Nettokostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/inv	Kolada (N40009)	
Detaljhandelsomsättning i Uppsala City	Cityklimatet (Fastighetsägarna MittNord)	
Andel mottagna flyktingar av det antal som kommunen är skyldig att ta emot enligt Bosättningslagen (kommuntalet)	Migrationsverket (Antal genomförda anvisningar per kommun)	
Antal mottagna i flyktingmottagande under året per 1 000 invånare	Kolada (N01986, N01951)	
Anvisade ensamkommande barn, antal per 1 000 invånare	Kolada (N02002 N01951)	
Andel skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år som förvärsarbetar	Kolada (N00700)	
Andel skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år som studerar (CSN-berättigad utbildning)	Kolada (N00701)	
Nettokostnad svenska för invandrare, kr/inv	Kolada (N18008)	
Nettokostnad flyktingmottagande, kr/inv	Kolada (N40010)	
Antal exporterande företag i Uppsala kommun	Business Sweden	

Utbildning		
Nyckeltal	Källa	Indikator
-		

Kultur, fritid och turism		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Kommersiella gästnätter (på hotell, vandrarhem, stugby och camping) i Uppsala kommun, ökning i procent per år	SCB/Tillväxtverket	
Vård och omsorg		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år	Kolada (N00957)	
Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	Kolada (U01405)	
Återstående medellivslängd vid födseln (kvinnor) kommun, år	Kolada (N00925)	
Återstående medellivslängd vid födseln (män) kommun, år	Kolada (N00923)	
Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen	SCB medborgarundersökning	
Invånare 16-84 år med nedsatt psykiskt välbefinnande, andel	Kolada (U01406)	
Invånare 16-84 år som blivit utsatta för kränkande behandling, andel	Folkhälsomyndigheten	
Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, andel	Kolada (U01413)	
Ungdomar som tycker att man kan lita på de flesta människor, andel (fördelat på flicka, pojke, annan könstillhörighet)	Liv och hälsa ung	Mål N4.1
Ungdomar som uppger att de mår bra, andel (fördelat på flicka, pojke, annan könstillhörighet)	Liv och hälsa ung	Mål N4.1
Invånare 16-84 år med riskabla alkoholvanor kommun, andel	Kolada (U01404)	
Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, andel	Folkhälsomyndigheten	
Särskilda samhällsinsatser		
Nyckeltal	Källa	Indikator
-		
Kommunövergripande		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd-Region-Index)	Kolada (U00402)	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index)	Kolada (U00401)	Mål N9.3
Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet	Kolada (U00400)	
Här är bäst att bo. Tidningen fokus rankning av 290 kommuner, bäst resultat 1	Tidningen Fokus undersökning BästAttBo	
I mycket hög grad trygga utomhus på kväll och natt, andel vuxna	Medborgarundersökningen	
Ungdomar som alltid känner sig trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, andel (fördelat på flicka, pojke, annan könstillhörighet)	Liv och hälsa - ung	Mål N4.1
Ungdomar som alltid känner sig trygga på stan eller in centrum, andel (fördelat på flicka, pojke, annan könstillhörighet)	Liv och hälsa - ung	Mål N2.1 Mål N4.1
Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07403)	
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relation med offret i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07401)	
Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07402)	

Kommunövergripande		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Medborgares helhetsbedömning av hur trygga de är (del av Nöjd-Region-Index)	Kolada (U00405)	
Kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt	Kolada (U07402)	
Sveriges bästa miljökommuner. Aktuell hållbarhets ranking av 290 kommuner	Aktuell hållbarhet	Mål N3.1
Sveriges bästa klimatanpassningskommuner. Svensk försäkrings och IVL Svenska Miljöinstitutets ranking av kommuner	Svensk Försäkring	Mål N3.1
Insamlat hushållsavfall (kg/inv)	Kolada (U07801)	
Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning	Kolada (U07414)	
Total energianvändning för fastigheter och verksamheter (GWh) (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål N3.1
Energianvändning per yta (kWh/m2) (kommunorganisatoriskt totalt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål N3.1
Energianvändning per yta (kWh/m2) (kommunorganisatoriskt för lokaler)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål N3.1
Energianvändning per yta (kWh/m2) (kommunorganisatoriskt för bostäder)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål N3.1
Energianvändning per yta (kWh/m2) för skolverksamhet (kommunorganisatoriskt för verksamhets- och fastighetsenergi)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	
Andel använd förnybar energi – stationära ändamål exkl. VA-verksamhet, gatubelysning, markvärme (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål N3.1
Andel klimatneutral fjärrvärme (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål N3.1
Andel fossilfria fordon - egna personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål N3.1
Andel använd förnybar energi – egna personbilar och lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål N3.1
Total energianvändning för motoriserade transporter (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål N3.1
Kemikalieförbrukning städ, antal ml/m2	Egen uppföljning	
Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%)	SCB	
Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (Nöjd-Inflytande-Index)	Kolada (U00408)	
Ungdomar som uppger att de har möjlighet att framföra sina åsikter till de som bestämmer i kommunen, andel	Liv och hälsa ung	
Tillsvidareanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00200)	
Visstidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00201)	
Årsarbetare, kommunalt anställda i ledningsarbete (andel)	Kolada (N00073)/(N00098)	
Nya tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	Kolada (N00215)	
Visstidsanställda timavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00202)	
Andel tillsvidareanställda som arbetar heltid	Egen uppföljning	
Arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade, kommun (andel)	Kolada (N00205)	
Avgångna tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	Kolada (N00216)	
Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex	Kolada (U00200)	Mål N9.1

Kommunövergripande		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende mål, utvärdering och förväntningar (styrningsindex)	Kolada (U00203)	
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende uppskattning, förtroende och förutsättningar från chef (ledarskapsindex)	Kolada (U00202)	Mål N9.2
medarbetarengagemang (HME) avseende meningsfullt arbete, lärande i arbetet och positiv syn på arbetet (motivationsindex)	Kolada (U00201)	
Index över attraktiva arbetsvillkor	Nyckeltalsinstitutet	
Andel avslutade arbetsskador och tillbud i förhållande till antal anmälda	Egen uppföljning (KIA)	
Medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler), andel, tillsvidareanställda	Egen uppföljning	Mål N9.1
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent	Egen uppföljning	
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent (enligt Lag (1997:614) om kommunal redovisning)	Kolada (N00090)	
Andel medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler)	Egen uppföljning	
Lönegap median kvinnor-median män anställda av kommunen, kr	Kolada (N00951)	
Låneskuld per invånare	Kommunens ekonomiska uppföljning	
Bruttoregionalprodukt per invånare (BRP per capita)	SCB	
Ekonomiskt resultat som andel av skatter och kommunalekonomisk utjämning	Kommunens ekonomiska uppföljning	
Förändring av skatt och kommunalekonomisk utjämning	Kommunens ekonomiska uppföljning	
Förändring av nettokostnad för egentlig verksamhet	Kommunens ekonomiska uppföljning	
Soliditet, kommunkoncern	Kolada (N03110)	
Soliditet, kommun	Kolada (N03106)	
Soliditet, kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden	Kolada (N03034)	
Soliditet, kommun, inklusive pensionsåtaganden	Kolada (N03002)	

Bilaga: Aktiviteter

Flera av åtgärderna i verksamhetsplanen kompletteras med aktiviteter som nämnden planerar genomföra för att uppnå effekten av en åtgärd. Aktiviteter är ofta kopplade till mål eller åtgärder i program eller handlingsplaner. Nedan listas aktiviteterna under respektive åtgärd.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1

Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
1.1.1 Arbeta för att Uppsala ska ha ett starkt platsvarumärke och vara en attraktiv kommun att bo, besöka och verka i.	Näringslivsprogram
A. Arbeta för att synliggöra Uppsala som ett tydligt alternativ för företag som vill etablera sig i Stockholmsregionen.	
B. Arbeta för fler företagare inom besöksnäringen där kultur och kreativa näringar har stor potential.	
C. Erbjud information som riktar sig till näringslivet på fler språk än svenska.	
D. Öka samverkan vid evenemang och liknande i hela kommunen samt med regionen/länet.	
1.1.2 Stödja och utveckla arbetet med företagsfrämjande aktörer.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi
A. Främja utveckling, paketering och samordning av de lokala och nationella erbjudanden som finns för stöd, råd och information riktat till näringslivet.	
B. Främja projekt och aktiviteter som syftar till en ökad företagsamhet bland kvinnor.	
1.1.3 Stödja innovatörer och investerare i den lokala tech-sektorn.	Tech-satsning Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi
A. Skapa kontor och hotdesks.	
B. Inrätta stipendium för studenter.	
C. Anordna event och workshops som främjar entreprenörskap.	
D. Skapa matchningsprogram mellan investerare och startups.	
E. Anordna event riktade mot minoriteter.	
F. Anordna event riktade mot att öka företagande och entreprenörskap bland kvinnor.	
G. Främja internationell marknadsföring och kulturell förändring.	
1.5.5 Verka för att upphandlingar genomförs på ett sätt som möjliggör för föreningslivet att delta.	Överenskommelse med föreningslivet
A. Utred möjligheten att anpassa upphandlingsförfarandet så att föreningslivet kan delta.	
B. Se över befintlig information och förtydliga vid behov.	
C. Se till att upphandlingsenheten erbjuder utbildning till föreningslivet om regelverket och kommunens rutiner kring upphandling.	
1.9.3 Verka för ökat nyttjande av kommunens lokaler för föreningslivet.	Överenskommelse med

föreningslivet
Jämställdhetspolitiskt
delmål 1: makt

A. Utredda förutsättningar för ett föreningarnas hus.

B. Utredda konsekvenser gällande likställighetsprincipen för lokalhyror.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2

Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
N2.1.1 Utveckla arbetet med kameraövervakning i samråd med polisen samt ta fram styrdokument för kameraövervakning för såväl allmän som icke allmän plats.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet
A. Kontinuerligt se över behov av kameraövervakning i samråd med polisen i syfte att minska kriminaliteten.	
B. Utöka arbetet med kameraövervakning i samråd med polisen i syfte att minska kriminaliteten.	
C. Ta fram riktlinje för kameraövervakning.	
N2.1.3 Säkerställ en god säkerhetsnivå genom en levande säkerhetskultur och ett välanpassat skydd för kommunens medarbetare, utrustning, egendom och de som vistas i eller berörs av kommunens verksamheter. Arbeta för att uppnå nolltolerans mot hot, våld och trakasserier riktade mot medarbetare och förtroendevalda. Arbeta kontinuerligt och systematiskt för att säkerställa en hög personsäkerhet.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 6: mäns våld
A. Utveckla arbetssätt och ta fram rutiner för att säkerställa att kommunen har ett tillräckligt säkerhetsskydd.	
B. Utredda möjligheter att reducera riskerna för och konsekvenserna av skadegörelse av kommunens egendom samt ta fram förslag på skadeförebyggande åtgärder.	
C. Utredda möjligheter till gemensam upphandling av rondering i områden där behov identifierats.	
D. Utredda möjligheten att identifiera riskgrupper inom kommunens verksamheter samt att ta fram anpassade förslag på säkerhetshöjande åtgärder för dessa.	
E. Ta fram riktlinjer för hot och våld på verksamhetsnivå utifrån kommunövergripande rutiner.	
F. Ta fram underlag gällande de mest förekommande typerna av skador och kostnader för åtgärder i samband med bränder, vattenskador, inbrott och skadegörelse. Underlaget kommer ge en konkret och tydlig bild av koncernens samlade skadetyper och kostnader samt åtgärder.	
G. Utredda möjligheten till behörighetsstyrning (fysiskt skydd) för utbildningsförvaltningens lokaler.	
N2.1.4 Fastställ lämplig informationssäkerhetsnivå och se till att denna uppnås. Uppsala kommuns arbete inom informations- och cybersäkerhet ska hålla en hög nivå för att säkerställa att kommunens information är tillgänglig, riktig och hanteras på ett konfidentiellt och spårbart sätt utifrån ett verksamhetsperspektiv.	Strategisk IT-plan Handlingsplan för trygghet och säkerhet
A. Ta fram och implementera styrdokument för informationssäkerhet.	
B. Stödja nämnder och bolag i implementering av nya styrdokument inom området.	
C. Etablera en för kommunen gemensam funktion för informationssäkerhet.	
D. Införa generell IT-lösning för säker lagring och kommunikation.	

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
E. Vidareutveckla former och arbetssätt för informationssäkerhet inom verksamhetsutveckling.	
H. Etablera process för informationssäkerhetsincidenter.	
I. Genomföra en utbildning i informationssäkerhet för högre ledning, nämnder och styrelser.	
J. Utvärdera styrning och effekthemtagning av funktion för informationssäkerhet samt vid behov besluta om åtgärder.	
N2.1.7 Utveckla trygghets- och säkerhetsarbetet tillsammans med polisen genom samverkansavtal och medborgarlöfte.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet
A. Utveckla samverkan mellan kommun och polis genom delaktighet från flera nämnder.	
N2.2.5 Säkerställ att kommunen har en god beredskap för att hantera allvarliga störningar. Kontinuitet är säkerställd i kommunens samhällsviktiga verksamheter. Uppsalas invånare och andra aktörer har förutsättningar att fatta egna beslut genom snabb, tydlig och tillförlitlig information från kommunen.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet
A. Arbeta med kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys enligt överenskommelse om kommunernas krisberedskap.	
B. Ta fram eller uppdatera av förvaltningars och bolags ledningsplaner vid allvarliga händelser.	
C. Utred möjliga åtgärder för att minska risker för höga flöden i Fyrisån.	
D. Upprätta en kriskommunikationsplan för kommunen.	
E. Deltag i den regionala kärnkraftsövningen år 2019.	
F. Aktualisera Styrel, den planeringsprocess under vilken statliga myndigheter, länsstyrelser, kommuner, privata aktörer och elnätsföretag samarbetar för att ta fram underlag för att kunna prioritera samhällsviktiga elanvändare.	
G. Genomför utredningar avseende behov av reservkraft, prioritera och planera för kontinuitet hos samhällsviktig verksamhet.	
H. Stärk krishanteringsförmågan genom samarbete med frivilliga organisationer.	
I. Arbeta för fortsatt utveckling genom analyser, planering och övning.	
2.1.1 Ta fram relevanta underlag för hur den fysiska miljön kan utvecklas för att upplevas som inkluderande och välkomnande för alla och hur investeringar kan balansera socioekonomiska förutsättningar i olika områden. Öka kunskapen om inkluderande fysiska miljöer genom att ta fram sociala strategier för minskad segregation och ökad inkludering på kommunövergripande nivå som kan kombineras med insatser för fysisk förändring på lokal nivå.	Översiktsplan Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande
A. Utveckla verktyg för sociala konsekvensanalyser i fysisk planering	
2.1.2 Säkerställ att det offentliga rummet och kommunens allmänna ytor utformas och underhålls på ett inkluderande sätt som bidrar till ökad trygghet, säkerhet och trivsel för alla som bor, verkar och vistas i Uppsala.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande
A. Skapa forum för dialog mellan boende, kommun och fastighetsägare i otrygga bostadsområden.	
B. Intensifiera arbetet med att arbeta för ett tryggare och säkrare Gottsunda/Valsätra parallellt med den fysiska stadsutvecklingen med förtätningar och kommande renoveringar.	
C. Ta fram kommunikationsplan för regelbunden lägesbeskrivning och återkoppling av resultat från kommunens kartläggningar och undersökningar av trygghet till kommunens externa intressenter.	

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
D. Utveckla indikatorer för att följa upp åtgärder och utvecklingen inom trygghetsområdet.	
E. Utveckla och förbättra platser som identifierats som otrygga eller osäkra genom de undersökningar och kartläggningar kommunen genomför.	
F. Utveckla planeringsunderlag för sociala aspekter, bl.a. trygghet och säkerhet, i fysisk planering.	
G. Ta fram analyser för utveckling av otrygga områden utifrån genomförda trygghetsvandringar.	
2.1.3 Genomför systematiska insatser i samverkan med polis och civilsamhälle, och ett aktivt brottsförebyggande arbete för att säkerställa en minskad brottslighet i hela kommunen.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande delmål 6: mäns våld
A. Säkerställ att medarbetare inom verksamheter som kan beröras av våldsbejakande extremism har kunskaper och utvecklade metoder för att arbeta med frågan.	
B. Kartlägg regelbundet (årligen) brott och brottsutsatta platser som underlag för prioriterade insatser.	
C. Inventera vilka undersökningar och dialoger kommunen genomför med medborgare, särskilda grupper och civilsamhället där det kan vara relevant att kartlägga trygghet.	
D. Utveckla samverkan med högskolor och universitet gällande forskning om vad som skapar social oro och otrygghet samt vilka effekter kommunens åtgärder medför för minskad social oro och ökad trygghet.	
E. Se över hur det brottsförebyggande arbetet kan systematiseras och kunskapsbaseras utifrån det nationella brottsförebyggande programmet.	
F. Utveckla relevanta undersökningar och dialoger för att kartlägga känslan av trygghet i vissa grupper utifrån genomförd inventering av de undersökningar och dialoger kommunen genomför.	
G. Kartlägg regelbundet (var tredje år) otrygga platser som underlag för prioriterade insatser och för att möjliggöra uppföljning av genomförda insatser.	
2.1.4 Genomför ett aktivt förebyggande arbete för att identifiera riskbeteenden och risksituationer och vidta åtgärder för att motverka missbruk och beroende samt missbruksrelaterad brottslighet.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa
A. Utveckla samverkan med Region Uppsala och polisen kring förebyggande arbete och samordna stöd och rutiner för att motverka att unga utvecklar missbruk.	
B. Ta fram ett reviderat program för Uppsala kommuns drog- och ANDTS-politik och tillhörande handlingsplan med hänsyn till brottsförebyggande åtgärder.	
C. Arbeta inom ramen för kommunens arbete med sociala investeringar för att identifiera behov av tidiga förebyggande insatser för barn med föräldrar med missbruk eller barn som riskerar att hamna i eller har utvecklat ett missbruk.	
2.1.5 Arbeta för att skapa ökad attraktivitet att bo i, verka i och besöka Gottsunda/Valsätraområdet.	Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande delmål 2: ekonomi
A. Arbeta strategiskt vid fysisk planering för att minska effekterna, och känslan, av segregation. Till exempel genom att: a) etablera samarbete med myndigheten mot segregation b) se över om kommunen kan söka medel från delegationen.	
B. Etablera samarbete med högskolor och universitet för att öka forskningsbaserad kunskap samt se över möjligheten för följeforskning av Uppsalas arbete mot segregation och utvärdering av särskilda satsningar i Gottsunda/Valsätraområdet.	

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
C. Förbättra samverkan i området mellan viktiga samhällsaktörer.	
D. Se över möjligheten till strategiska mark- och fastighetsförvärv.	
E. Utveckla stadsnod Gottsunda som attraktiv plats att besöka, verka, bo och vistas i.	
F. Genomför att spridning av bostadssociala kontrakt och bostäder för nyanlända billiga bostäder ska ske över hela kommunen.	
G. Se över möjligheten till ett allaktivitetshus i Gottsunda/Valsätra.	
2.1.6 Arbeta för att tryggheten i det offentliga rummet ska vara sådan att alla – oavsett kön, ålder och bakgrund – ska känna sig fria att röra sig överallt i Gottsunda/Valsätra alla tider på dygnet. Lågstanivån gällande ett rent och snyggt Gottsunda/Valsätra ska höjas till en acceptabel nivå (skadegörelse, brandskador, klotter mm).	Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande
A. Ta fram lägesbilder, statistik, expertkunskap, trygghetsmätningar och andra studier för att identifiera brottsproblem, utsatta områden eller grupper.	
B. Förbättra samarbetet med polisen kring kommunikationsinsatser – före – under – efter.	
C. Förbättra samarbete med UL för att förhindra stenkastning mot bussar och säkerställa att bussar alltid går till och från Gottsunda/Valsätra.	
D. Utveckla Gottsundasamverkan med näringsidkare och lokala aktörer i området med syfte förebygga brott.	
E. Inled dialog med polisen om att se över möjligheten om gemensam medborgardialog och medborgarlöfte i Gottsunda/Valsätra.	
F. Se kontinuerligt över behov av trygghets och säkerhetsskapande åtgärder i samverkan med polismyndigheten, t.ex. vakter och kameraövervakning.	
G. Inför proaktiv kommunikation och dialog för bättre möjlighet till räddningsinsatser; mer riktat arbete mot skolungdom.	
H. Prioritera aktiviteter för jämnare könsfördelning i det offentliga rummet. Könskonsekvensbeskrivningar ska genomföras vid beslut inför start ny aktivitet.	
I. Utveckla situationell prevention riktad mot tillfällen eller platser där brott sker behöver utvecklas, t ex kunskap om anlagd brand. Fler åtgärder vidtas för att motverka efterfrågan på stulna varor. Att den som ansvarar för en verksamhet, tjänst eller plats där brott riskerar att begås blir medveten om vikten av förebyggande åtgärder.	
J. Utveckla arbete med brand- och trygghetsvårdar. Rekrytera och utbilda vårdar som kan informera om brandskydd i hemmet och bistå med trygghetsskapande åtgärder på andra sätt (uppmärksamma klotter/skadegörelse m.m.)	
K. Se till att brottsförebyggande aspekter beaktas i fysisk planering liksom vid ny- eller ombyggnation av bostäder och offentlig miljö.	
2.3.2 Säkerställ att Uppsala kommun har ett civilt försvar som har kapacitet att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.	Handlingsplan för trygghet och säkerhet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande
A. Genomföra kunskapshöjande seminarier för ledningsgrupper och chefer om civilt försvar.	
B. Ta fram en kommungemensam ledningsplan för höjd beredskap.	
C. Fastställ krigsplacering och personalförsörjningsplan.	
D. Ta fram ett förslag till krigsorganisation för ledning av kommunens verksamheter.	

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
E. Genomför utredningar avseende behov av reservkraft och säkerhetsskydd.	
F. Ta fram och implementera förvaltnings - och bolagsspecifika ledningsplaner för höjd beredskap.	
G. Höj kompetensen genom att delta i regionala övningar avseende civilt försvar.	
H. Stärk förmågan genom deltagande i Totalförsvarsövningen TFÖ 2020.	
I. Ta fram detaljerade verksamhetsplaner för respektive verksamhet under höjd beredskap.	
J. Stärk förmågan genom övning av lednings- och verksamhetsplaner.	
2.5.1 Möjliggör bostads- och verksamhetsutveckling på landsbygden.	Landsbygdsprogram
	Jämställdhetspolitiskt
	delmål 1: makt och
	inflytande
	delmål 5: hälsa
A. Landsbygdsprogram om utvecklingen på Uppsalas landsbygd med fokus på bebyggelseutveckling ska arrangeras.	
B. Tillsammans med byggföretag, fastighetsutvecklare, markägare, föreningsliv och andra aktörer skapa incitament för byggnationer och marknadsföring av de prioriterade tätorterna och andra noder utpekade i översiktsplanen.	
C. Tillsammans med Uppsalahem se över i vilka prioriterade tätorter trygghetsboende/seniorboende kan byggas.	
D. Se över möjligheten med byggemskaper som arbetssätt.	
2.5.2 Verka för en stärkt näringslivsutveckling i kommunens landsbygder.	Landsbygdsprogram
	Jämställdhetspolitiskt
	delmål 2: ekonomi
A. Skapa nya samarbetsformer och testa nya lösningar för att stärka och gynna en cirkulär livsmedelsförsörjning.	
B. Se över möjligheter med att stärka landsbygdsutvecklingen och lokal livsmedelsproduktion genom samarbete med grossist.	
C. Verka för delaktighet i att implementera mål för livsmedelsproduktion utifrån den regionala livsmedelsstrategin.	
D. Undersök möjligheten och implementera ett arbetssätt som ger Jällaskolan en tydligare roll som producent av närproducerad mat till de kommunala verksamheterna.	
E. Stärka företags- och föreningskluster kring besöksnäring på landsbygderna.	
F. Sprid kunskap om vilka olika företagsstöd och möjligheter det finns för ett ökat ungt och jämställt företagande på landsbygden.	
G. Synliggör möjligheter för ökat företagande på landsbygden.	
2.5.3 Bibehålla och utveckla servicefunktioner i kommunens landsbygder.	Landsbygdsprogram
	Jämställdhetspolitiskt
	delmål 1: makt och
	inflytande
A. Etablera sammanlagt tio servicepunkter i kommunens landsbygder.	
B. Skapa nya samverkansformer mellan offentliga, ideella och privata aktörer kring service på landsbygden.	
C. Stärk rådgivningen på landsbygden för att öka tillgängligheten till information och kommunal service.	

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
D. Verka för fler regionala cykelvägar på landsbygderna enligt förutsättningarna givna i översiktsplan och landsbygdsprogram.	
E. Färdigställ i samarbete med andra offentliga aktörer fler pendlarparkeringar, och om möjligt i kombination med cykelparkeringar och elladdstolpar, vid strategiska knutpunkter, kopplat till kollektivtrafikstråk utifrån behovet utpekade i landsbygdsprogrammet och översiktsplan.	
F. Skapa en delgeografisk grundstruktur för kommunala utvecklingsfrågor.	
G. Ta fram en genomförandestrategi för 100 % bredbandstäckning till år 2020.	
H. Ge råd och stötta medborgare i de frågor som kan uppstå och aktivt informera om fiberutbyggnadsläget.	
I. Hjälpa medborgare i processen att starta fiberföreningar och byalag.	
2.5.4 Säkerställ att tillgången till internetanslutning, med hög kapacitet och tillförlitlighet, är god i alla kommunaldelar.	ÖP Bredbandsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande
A. Säkerställ kommunens medverkan i regional och nationell samverkan.	
B. Verka för att bredbandsutvecklingen sker genom ett robust nät.	
C. Stötta och initiera lokala fiberprojekt.	
D. Ha god kontakt med marknadsaktörer.	
E. Mät mobiltäckningen avseende 4G och mobilt bredband inom kommunen.	
F. Ge råd och stötta medborgare i de frågor som kan uppstå och aktivt informera om bredbandsutbyggnadsläget.	
G. Informera om läget för bredbandsutbyggnad.	
H. Arbeta för att motverka digitalt utanförskap hos medborgare.	
I. Verka för ökad förekomst av publikt wifi.	
2.5.5 Att stötta de föreningar som tar ett övergripande ansvar för sin bygds utveckling.	Överenskommelse med föreningslivet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande
A. Att genom medborgarbudget arbeta för att föreningslivet på landsbygden involveras i prioriteringen av de gemensamma resurserna.	
B. Se över hur kommunen kan stötta de föreningar som är aktiva i att utveckla servicepunkter på landsbygden.	
C. Stötta genom medel till Upplandsbygd lokalt ledd utveckling.	

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3

Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
N3.2.1 Utveckla det strategiska arbetet med integrering av hållbarhetsperspektiv i enlighet med Agenda 2030 inom styrning och uppföljning.	Policy för hållbar utveckling Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande
A. Utveckla processer för hållbar samhällsbyggnad som möjliggör värdering av många olika aspekter samtidigt och att följa projekt över tid.	
3.1.3 Öka arbetet kring innovationer i offentlig verksamhet genom samverkan med näringsliv och universitet för investeringar och etableringar kring testbäddsverksamhet i stadsutvecklingsprojekt. Stimulera och synliggöra innovationer inom stads- och bebyggelseutveckling.	ÖP Näringslivsprogram
A. Lyfta fram erfarenheterna från STUNS Energi och deras arbete med energieffektivisering i de kommunala bolagen IHUS, Sportfastigheter och Skolfastigheter som en lyckad testbäddsverksamhet inom Uppsala kommun. Planera och genomför relevant kunskapsöverföring.	
3.9.6 Utveckla arbets- och planeringsprocesser som främjar resurseffektiva, innovativa och hållbara tekniska försörjningssystem.	Energiprogram 2050
A. Kommunen ska som en del av sitt åtagande i avtalet om nya städer med staten, i en fördjupad översiktsplan (FÖP) utveckla och svara på de målbilder, utmaningar och strategiska vägval som beskrivs i Energiprogrammet. I det blir en utvecklad Uppsala klimatmodell nödvändig att integrera i stadsutvecklingsprocessen för att kunna ge löpande uppföljning och återkoppling av målluppfyllelse.	
B. Kommunen ska utveckla planeringsprocessen för stadsnoder och tätorter, samt integrera den i den löpande fysiska planeringsprocessen för att främja resurseffektiva, innovativa och hållbara tekniska försörjningssystem.	
C. Kommunen ska ta fram en handlingsplan för ökad samförläggning av teknisk infrastruktur. Särskilt utvärderas och prövas så kallad multikulvert. Det gäller i befintliga, pågående utbyggnader av och nya stadsbyggnadsområden.	
3.9.7 Ta fram en handlingsplan för elektrifiering av transportsystemet samt utveckling och samspel mellan biobränslen, vätgas och el.	Energiprogram 2050
A. Kommunen ska driva en aktiv planering för transportsektorns elektrifiering med inriktning på gemensamma lösningar för flera transportslag, framförallt den tunga trafiken. På kommunal och regional nivå samt i dialog med den nationella nivån. Det avser både direkt matning, laddning samt bränsleceller med vätgas.	
B. Kommunen ska tillsammans med regionens kollektivtrafikmyndighet samplanera lämplig infrastruktur för hur delar av kollektivtrafiken kan elektrifieras så att den stödjer elektrifieringen för övriga transportslag, särskilt lastbilstrafiken. System för elektrifiering ska väljas för lägsta eleffektbehov och materialåtgång.	
C. Kommunen ska vid utredning av spårvägssystem även se över möjligheten för ett öppet system för att i framtiden ha en infrastruktur som kan användas av både kollektivtrafik och godstrafik.	
D. Kommunen ska med intresserade aktörer ta fram en samlad plan för bästa användningen av förnybara drivmedel och el samt kombinationer av dessa under olika skeden, innan, under och efter, av en fullskalig elektrifiering.	
E. Uppsala samverkar för utbyggnad av ett vätgassystem, inklusive lokal produktion, energilager och fordon.	
3.9.8 Samverka för att minska både energi- och kapacitetsbehov lokalt och regionalt. Det sker genom såväl energieffektivisering som effekteffektivisering, effekthantering- och styrning, samt med lokal produktionsberedskap.	Energiprogram 2050
A. Uppsala samverkar för att skapa ett flexibla och öppnare nät som kopplar ihop små- och storskalig energiproduktion.	
B. Kommunen samverkar med andra aktörer för att ta fram säsongslagring och lösningar för reservkraft.	

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
4.4.4 Arbeta för att Gottsundas och Valsättras alla barn, unga och elever ska klara sin utbildning och ha goda uppväxtvillkor. Gottsunda och Valsätra har attraktiva förskolor och skolor, deras elever har goda kunskapsresultat. Förskolorna och skolorna attraherar såväl boende i området som intilliggande områden för att skapa en allsidig barn- och elevsammansättning. Elever i Gottsunda/Valsätraområdet klarar kunskapskraven och har låg ogiltig frånvaro.	Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande delmål 2: ekonomi delmål 3: utbildning
A. Ta fram en plan för långsiktig lokalisering, inriktning och storlek för Gottsundaskolan.	
B. Se över om sociala investeringar kan vara medel för förebyggande insatser riktat till barn och unga, oavsett kön, ålder och bakgrund.	
C. Fördela praktikplatser och feriearbeten på ett sätt så att platsen som erbjuds inte styrs av traditionella könsbundna mönster (gäller hela perioden).	
D. Insatserna för att individer ska lämna kriminella eller extremistiska grupperingar utvecklas.	
4.10.2 Möjliggör för fler kvinnor, män och personer med annan könsidentitet och/eller annat könsuttryck att försörja sig via utbildning, egen anställning eller företagande.	Arbetsmarknadspolitiskt program Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi
A. Säkerställa att olika statliga anställningsstöd används och prövas.	
B. Utreda kommunens möjligheter att bidra i arbetet med validering av kunskap bl.a. för att ta tillvara nyanländas kompetens.	
C. Utveckla samarbete med näringsliv, offentlig sektor, universitetet och det civila samhället samt inom Uppsala kommun.	

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
5.1.1 Arbeta för att öka tillgången till kompetens på arbetsmarknaden.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 3: utbildning
A. Öka samverkan och mötesplatser mellan grund- och gymnasieskolor, vuxen- och arbetsmarknadsutbildningar och näringslivet.	
B. Säkerställ god intern samverkan kring det Strategiska samarbetsavtalet med Uppsala universitet.	
C. Utveckla information om Uppsala kommun i olika kanaler på andra språk än svenska.	
5.1.3 Arbeta för att Uppsala har ett väl utvecklat näringsliv inom kunskapsintensiva branscher.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi
A. Synliggör de kunskapsintensiva branscherna samt företagare och företag från dessa.	

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
B. Etablera i samarbete med andra regionala aktörer en mottagningsfunktion för talanger och spetskompetens som rekryteras till Uppsala.	
5.1.4 Verka för att Uppsala kännetecknas av positiva attityder till företagande.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi
A. Främja mötesplatser, nätverk och annat som lyfter fram företagare och företagande i Uppsala och möjliggör för näringslivet, akademi och den offentliga sektorn att öka kunskapen om varandras verksamheter.	
5.2.1 Verka för att öka utbudet av mark och lokaler i kommunen.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi
A. Tydliggöra för näringslivet var byggbar mark finns på kort och lång sikt.	
B. Utveckla processerna för tillgängliggörande av mer byggbar mark för verksamheter i olika lägen i kommunen.	
C. Paketera erbjudanden om mark och lokaler i olika lägen för verksamheter.	
D. Skapa ökad samverkan mellan kommun, byggbolag och näringslivet när nya områden planeras med särskilt beaktande av verksamhetslokaler i bostadsområde.	
E. Vidareutveckla samverkan för ett attraktivt City ur ett näringslivsperspektiv.	
5.4.1 Arbeta för att Gottsundas/Valsättras arbetskraftsdeltagande är i nivå med övriga delar av kommunen.	Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi
A. Nyttja ledig kapacitet i Gottsunda/Valsätra för att stimulera entreprenörskap.	
B. Möjliggöra lokala anställningar genom att ställa sociala krav i upphandling, till exempel i samband med renoveringar, nybyggnation.	
C. Aktivt arbeta för att etablera fler arbetsplatser i Gottsunda och Valsätra.	

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
N8.1.5 Stötta lokalt engagemang i kommunens landsbygder.	Landsbygdsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande
A. Implementera ett pilotprojekt inom medborgarbudget.	
B. Skapa ett lokalt jämställt engagemang genom att etablera servicepunkter och genom medborgarbudget.	
C. Årligen utse en förening eller ett företag som gjort extra mycket för att nå målet att Uppsala kommun bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner.	
D. Etablera ett mobilt projektkontor med stöd från Upplandsbygd - lokalt ledd utveckling som verkar för ökad hållbarhet och stärker lokalt engagemang.	

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
<p>N8.1.6 Sprida kunskap om överenskommelsen. Utveckla former för samverkan mellan kommunens nämnder och föreningslivet samt att en gång per år bjuda in till en kommunövergripande dialogkonferens, där avstämning sker av överenskommelsen och andra utvecklingsfrågor. Medverka till att skapa arenor för samverkan och kompetensutbyte för föreningslivet.</p>	<p>Överenskommelse med föreningslivet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande</p>
<p>A. Genomför internutbildning rörande Överenskommelsen till tjänstepersoner och politiker, vad den innebär och hur kommunen ska arbeta med den.</p>	
<p>B. Informera på arbetsplatsträffar, i nyhetsbrev och genom information på utförmöten.</p>	
<p>C. Informera om överenskommelsen i informationsmaterial för nyanställda.</p>	
<p>D. Bjud in till föreläsningar, utbildningar och seminarier när så är aktuellt, samt tillvarata föreningslivets kompetens i utbildningar.</p>	
<p>E. Använd europeiska koden som vägledning för arbetet med dialog.</p>	
<p>F. Anordna dialogkonferens med tydligt syfte och mål. Skapa fler sätt att lämna synpunkter, inte enbart på årligt möte.</p>	
<p>G. Eftersträva fysiska möten på olika geografiska platser.</p>	
<p>H. Arrangera öppna tematiska möten om exempelvis bidragssystemet och kulturpolitiken.</p>	
<p>I. Säkerställ att all samverkan sker inom ramen för överenskommelsen för att undvika parallella processer.</p>	
<p>J. Skapa en förteckning (frivillig databas) över föreningar. Enkelt att hitta varandra, selekterbar på geografiskt område och verksamhetstyp (kompetensbank).</p>	
<p>K. Utred möjligheten att upprätta databas genom GIS.</p>	
<p>N8.1.7 Utforma styrdokument i samråd med berörda föreningar. För en dialog med berörda föreningar när investeringar som direkt påverkar föreningslivet och dess intressen görs. Ta inte över verksamhet som föreningar driver utan föregående dialog med berörda parter.</p>	<p>Överenskommelse med föreningslivet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande</p>
<p>A. Använd europeiska koden som vägledning för samverkansnivåer.</p>	
<p>B. Implementera rutiner rörande samråd med föreningslivet vid framtagande av styrdokument.</p>	
<p>C. Säkerställ att kännedom uppnås om detta åtagande via information/kommunikation.</p>	
<p>D. Se över möjligheten att lägga till konsekvensbeskrivning i rutiner för investeringar.</p>	
<p>E. Säkerställ att kännedom uppnås om detta åtagande via information/kommunikation.</p>	
<p>F. Ta fram former för dialogen.</p>	
<p>N8.1.8 Involvera Gottsundas/Valsättras invånare och organisationer i att utforma samhället. Gottsunda/Valsätra ska ha ett rikt föreningsliv. Ett aktivt civilsamhälle som är medskapande i platsens utveckling.</p>	<p>Handlingsplan Gottsunda/Valsätra Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande</p>
<p>A. Etablera former för delaktighet och dialogföranden med kvinnor och män, flickor och pojkar samt personer med annan könstillhörighet och identitet, som bor och verkar i området.</p>	
<p>B. Ta fram en övergripande kommunikationsstrategi för insatser och arbete som bedrivs i Gottsunda/Valsätra för att bredda, nyansera och utveckla "bilden av Gottsunda".</p>	
<p>C. Utred och utveckla formerna för hur föreningslivet kan komplettera det kommunala uppdraget i Gottsunda/Valsätra.</p>	
<p>D. Se över möjligheten att använda metoden medborgarbudget.</p>	
<p>E. Etablera en övergripande dialog- och delaktighetsprocess som kan tillämpas för dialoger inom ramen för planprogrammet.</p>	

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
8.3.1 Utforma en funktion som gör det lätt att komma i kontakt med kommunen, få information och ansöka om föreningsbidrag.	Överenskommelse med föreningslivet Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande delmål 2: ekonomi
A. Tydliggör grundprinciper för föreningsbidrag.	
B. Se över möjligheten att öka andelen fleråriga föreningsbidrag.	
C. Skapa förutsättningar, exempelvis tvärfunktionella team, för förvaltningsövergripande bidragsbedömningar.	
D. Se över möjligheten att ta fram enhetliga riktlinjer och bidragsformer.	
E. Implementera likställd ärendehantering och återrapportering.	
F. Ta fram en digital lösning där all information riktad till föreningslivet samlas, föreningar kan söka bidrag, återrapportera och ha möjlighet att skicka in frågor.	
G. Se över möjligheten att skapa en stödfunktion som föreningar kan vända sig till för att få råd och stöd i föreningsrelaterade frågor.	
H. Se över under vilka förutsättningar kommunen kan vara medsökande när föreningar söker stöd hos andra instanser, exempelvis EU-stöd, bidrag från Länsstyrelsen och Allmänna arvsfonden.	

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
N9.1.2 Fortsätt etablera ett systematiskt arbetsmiljöarbete.	Jämställdhetspolitiskt delmål 5: hälsa
A. Utveckla stödet för dialogen mellan chef och medarbetare om mål, förutsättningar och utveckling	
N9.3.4 Utreda hur kommunens flerspråkiga kommunikation ska utvecklas.	Näringslivsprogram
A. Utveckla information om Uppsala kommun i olika kanaler på andra språk än svenska.	
N9.3.7 Säkerställ att förändringar i IT-miljön sker samordnat i kommunen och leder till samutnyttjande av IT-lösningar, minimerade dubbelfunktioner och ett effektivt underhåll. IT-styrningen är integrerad i kommunens ledarskap och stärker innovationskraft och utveckling av framtida samhällslösningar.	Strategisk IT-plan
A. Enhetlig och dokumenterad IT-arkitektur för beslutsfattande och styrning	
B. Konsekvent uppföljning och rapportering av kommunens IT	
C. Samlat grepp om kommunens IT-leverantörer och IT-avtal.	
D. Gemensam process för IT-utveckling styrd av kommungemensamma intressen.	
9.1.4 I egenskap av den största arbetsgivaren i regionen vara en förebild som arbetsgivare i vår region när det gäller att skapa en inkluderande arbetsmarknad.	Arbetsmarknadspolitiskt program Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi
A. Upprätta kompetensförsörjningsplaner.	
B. Kartlägga områden inom kommunen där det kan finnas behov av nya typer av tjänster.	
C. Utveckla nya metoder för att definiera vilka kompetenskrav som bör ställas för en viss tjänst i syfte att undvika att ställa för höga eller oproportionerliga kompetenskrav.	

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument
D. Kommunen ska marknadsföras som en inkluderande och attraktiv arbetsgivare, bl.a. via mässor och sociala medier.	
E. Kommunen ska erbjuda praktikplatser i ökad omfattning.	
F. Praktikplatser och feriearbeten ska fördelas på ett sätt så att platsen som erbjuds inte styrs av traditionella könsbundna mönster.	
G. Utreda möjligheterna att införa traineeprogram för nyanlända akademiker.	
9.1.5 Vidga valmöjligheterna för kvinnor, män och personer med annan könsidentitet och/eller annat könsuttryck när det gäller utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser.	Arbetsmarknadspolitiskt program Jämställdhetspolitiskt delmål 1: makt och inflytande
A. Skapa individuella möjligheter att arbeta deltid.	
B. Lyfta förebilder och möjligheter i informationsmaterial till utbildningar och olika yrken.	
C. Ge information om utbildningar och arbetsmarknadsinsatser etcetera på ett språk och i en form så att individen förstår.	
9.5.1. Säkerställ att Uppsala kommun är en part som bidrar till företagets utveckling och tillväxt.	Näringslivsprogram Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi
A. Förbättra företagservice vid myndighetsutövning och i all övrig kontakt med näringslivet.	
B. Arbeta med digitalisering och e-tjänster som berör näringslivet.	
C. Utveckla information och kommunikation för näringslivet med utgångspunkt i företagarnas behov.	
D. Öka samverkan i kommunen kring näringslivsfrågor.	
E. Öka kunskapen om kommunens service och dialog med näringslivet med fokus på jämställdhet.	
9.6.1 Planera och samordna kommunens arbete och processer för att säkerställa ett långsiktigt och hållbart arbete för en jämställd arbetsplats.	Jämställdhetspolitiskt delmål 2: ekonomi
A. Skapa metodik för att kartlägga skillnader i organisatoriska och sociala förutsättningar som grundar sig på könstillhörighet samt tillvägagångssätt för att omhänderta identifierade skillnader i planering och budgetering av verksamheten.	